Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Kangasalan päiväkoti- ja kouluverkkosuunnitelma 2020–2030

Kaupunginhallitus 6.4.2020

Valtuusto 28.4.2020

Suunnitelman tavoitteet ja lähtökohdat

Päiväkoti- ja kouluverkkosuunnitelman päivitys

- Miksi Kangasalan päiväkoti- ja kouluverkkosuunnitelman päivitettävä?
  - Aiemman suunnitelmajakson päättyminen
  - Väestökehitys 2010-luvulla
  - Syntyvyyden aleneminen
  - Tilojen vajaakäyttö
  - Pienten yksiköiden oppilasmäärän väheneminen entisestään
  - Väestön keskittyminen nauhataajaman alueille
  - Viime vuosina hankitut tiedot päiväkoti- ja koulurakennusten kunnosta
  - Suuret investointipaineet peruskorjauksiin ja uudisrakennuksiin
  - Uusien opetussuunnitelmien vaatimukset
  - Joustava esi- ja alkuopetus
- Suunnitelman valmistelussa on päivitetty alueittain ja kohteittain tilannekuva koulujen ja päiväkotien osalta (kapasiteetti, väestökehitys sekä tilojen kunto ja käytettävyys).
- Tarkastelun perusteella on tehty alueittain esityksiä uudisrakentamisesta ja laajempien peruskorjausten toteuttamisesta.
- Uusi suunnitelma korvaa voimassa olevan palveluverkon kehittämissuunnitelman toteuttamisohjelman 2014-2020 koulujen ja päiväkotien osalta sekä aiemmat koulujen ja päiväkotien palveluverkkosuunnitelmat.

Kangasala

Päiväkoti- ja kouluverkkosuunnitelman valmistelun tavoitteet

- Turvalliset ja terveelliset tilat
- Nykyaikaiset oppimisympäristöt
- Toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset kokonaisuudet
- Palvelupisteiden sijoittuminen väestökehitys huomioiden
- Investointimäärärahojen kohdentaminen tehokkaasti: keskeiset päiväkoti- ja kouluinvestoinnit 2020-luvulla
- Tilojen monikäyttöisyysen ja muunneltavuus

Kangasala

Kaupunkistrategia 2025

”Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä”

”Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt”

Tavoitteisiin vastataan palveluverkkosuunnitelmassa esitetyillä yli 40 miljoonan euron uusilla päiväkoti- ja kouluinvestoinneilla

- Turvalliset ja terveelliset tilat
- Laadukkaat oppimisympäristöt

Lisäksi aiemmin päätetty Lamminrahkan pienten lasten yksikön ja yhtenäiskoulun rakentaminen yhteensä noin 40-45 milj. euroa

Kangasala

Kangasalan koulut (nykytilanne)

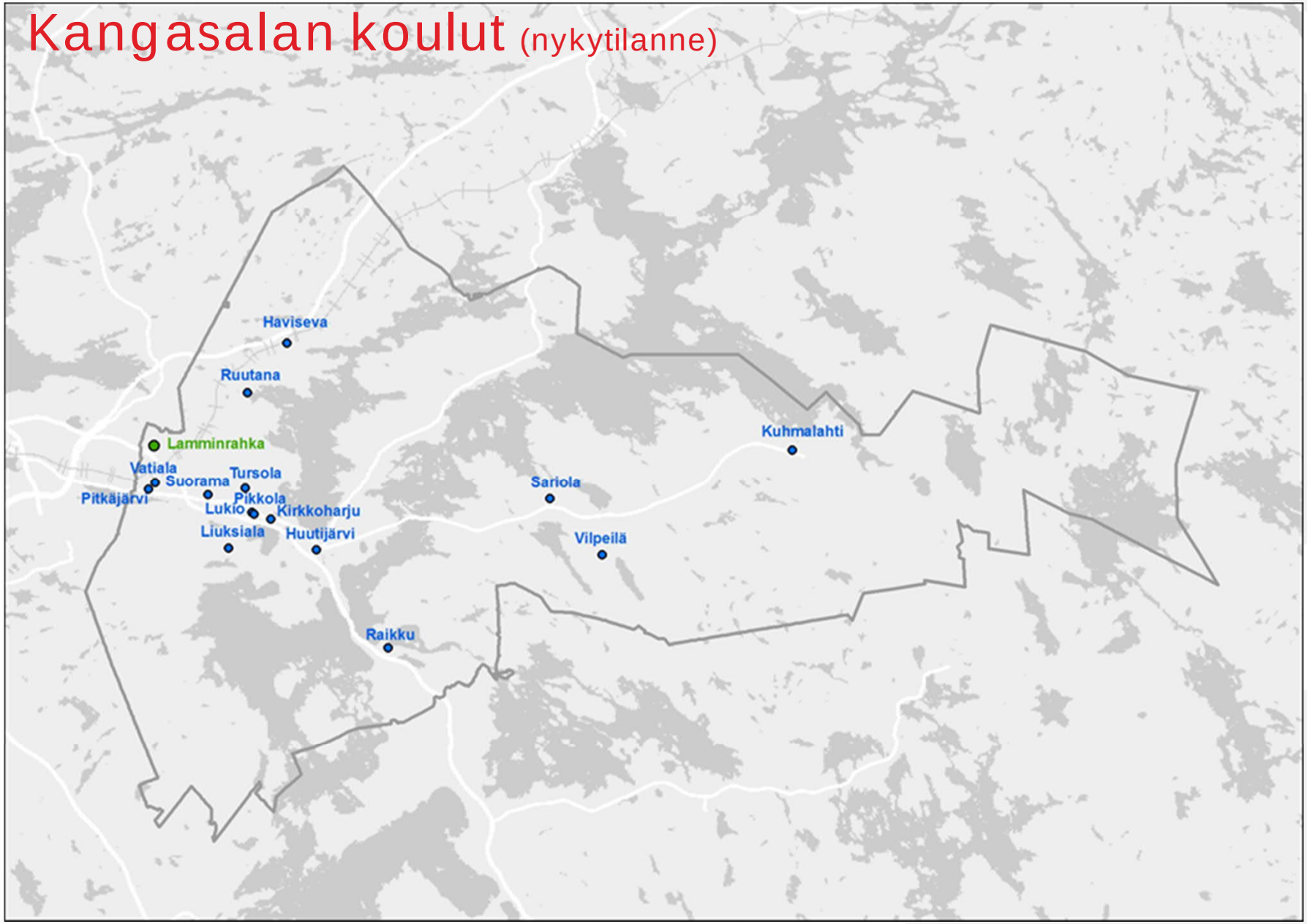

Kangasala

Kangasalan päiväkodit (nykytilanne)

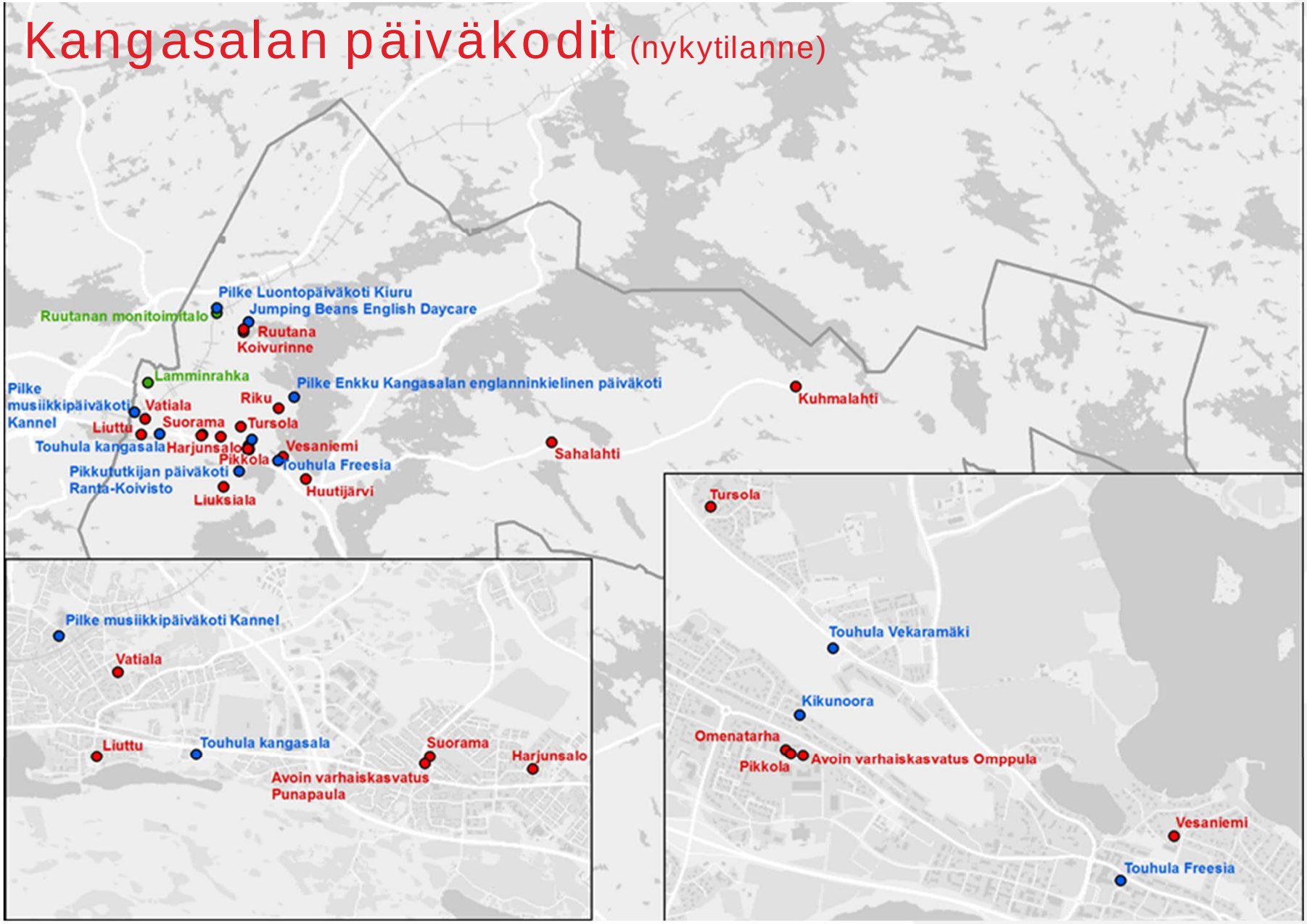

Kangasala

Kangasalan koulujen oppilasmäärät

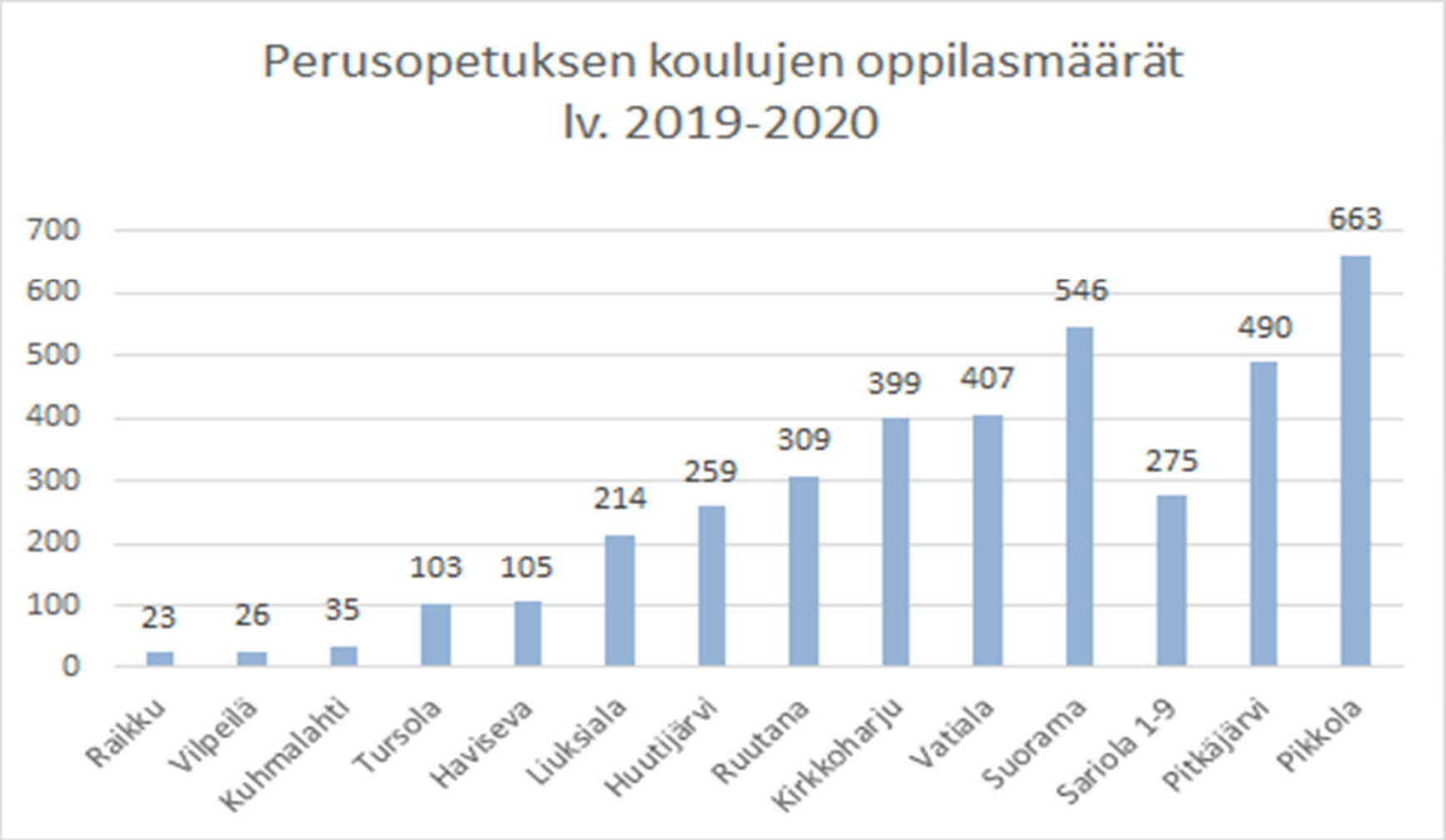

Kangasala

Kangasalan koulurakennukset rakentamisajankohdan mukaan

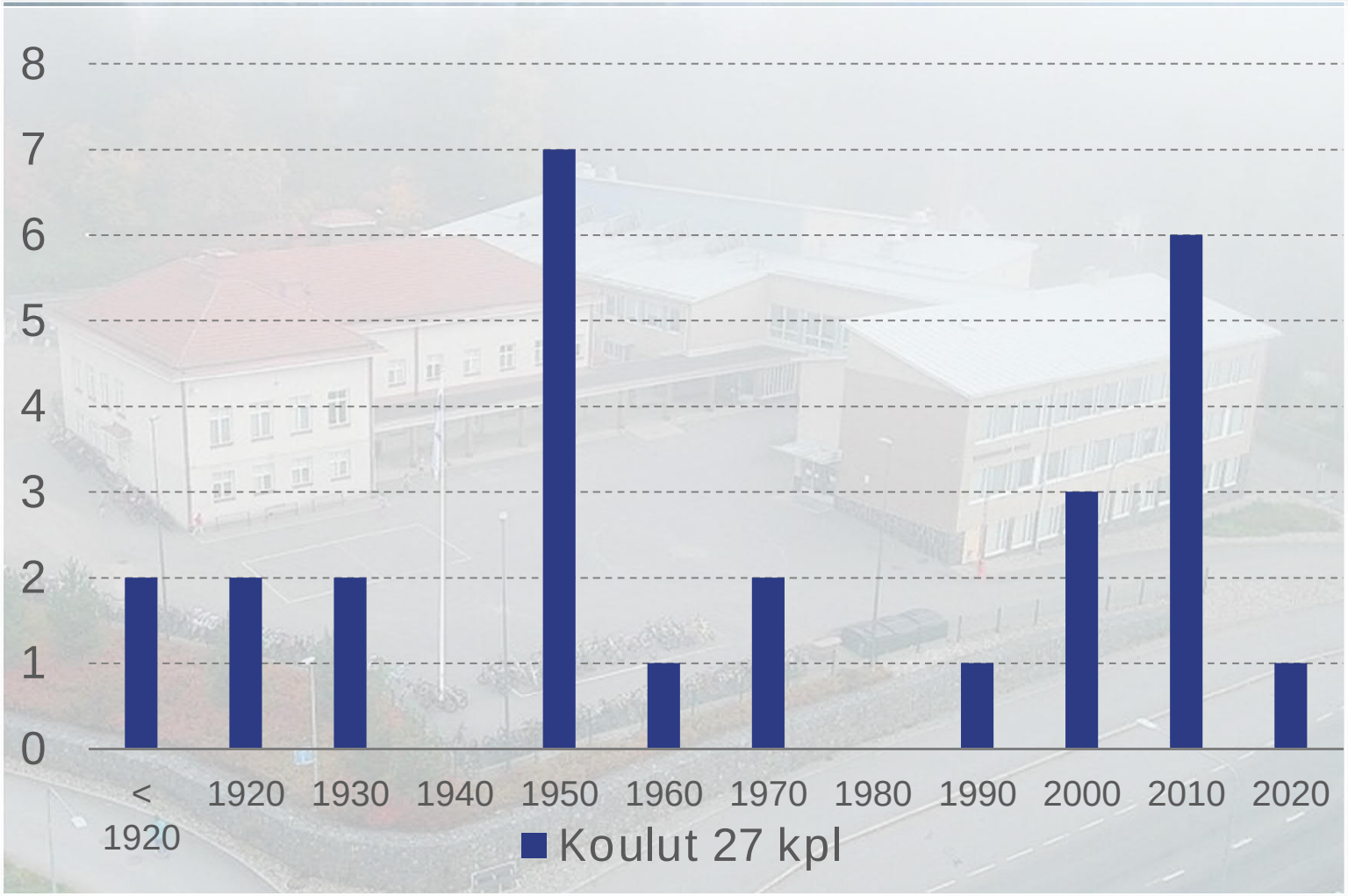

Kangasala

Kangasalan päiväkodit rakentamisajankohdan mukaan

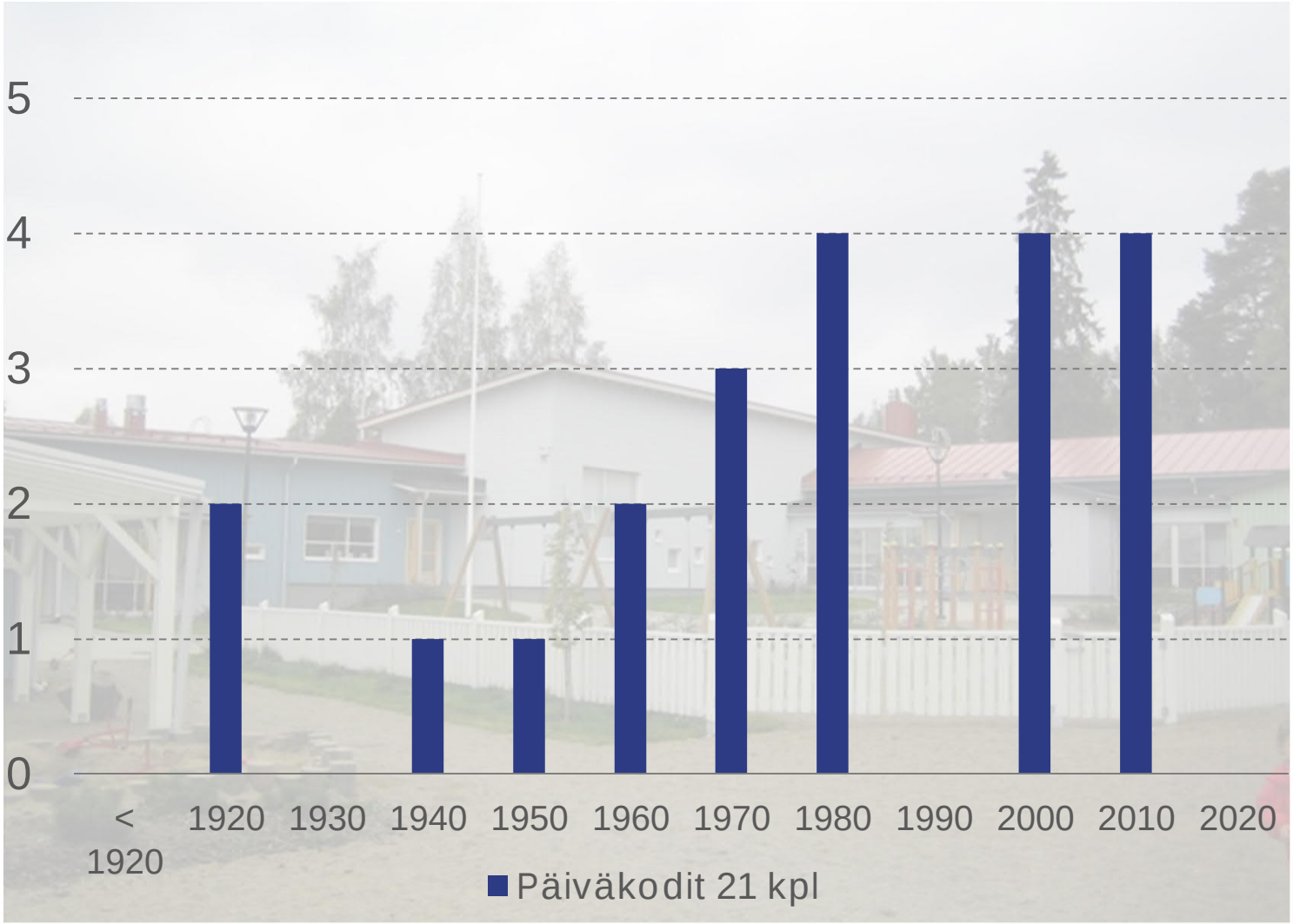

Kangasala

Päiväkoti- ja koulukiinteistöjen korjaamisen termistöä (Lähde: Tilastokeskus)

Korjaustoimenpide

Korjaustoimenpiteellä tarkoitetaan yksittäistä rakennetta, rakennusosaa tai järjestelmää muuttavaa tai kokonaan vaihtavaa toimenpidettä.

Kunnossapito

Kiinteistön ylläpitoon kuuluva toiminta, jossa kohteen ominaisuudet pysytetään uusimalla tai korjaamalla vialliset ja kuluneet osat ilman, että kohteen suhteellinen laatutaso olennaisesti muuttuu.

Peruskorjaus

Peruskorjaus tarkoittaa sitä, että rakennus tai rakennuksen tila korjataan yhtä hyväksi kuin se oli uutena. Esimerkiksi huoneistojen jakamiset, seinien tiivistämiset, lattiarakenteiden uusimiset ja keittiöiden ja kylpyhuoneiden saneeraukset ovat peruskorjausta.

Perusparannus

Perusparannuksella tarkoitetaan kiinteistön laatutason muuttamista olennaisesti alkuperäistä tasoa paremmaksi. Tyypillisiä perusparannushankkeita ovat esimerkiksi hissin rakentaminen hissittömään rakennukseen tai koneellisen ilmanvaihdon rakentaminen painovoimaisen ilmanvaihdon tilalle.

Kangasala

Opetusryhmäkokojen keskiarvot Kangasalan alakouluissa (lv. 2019-2020)

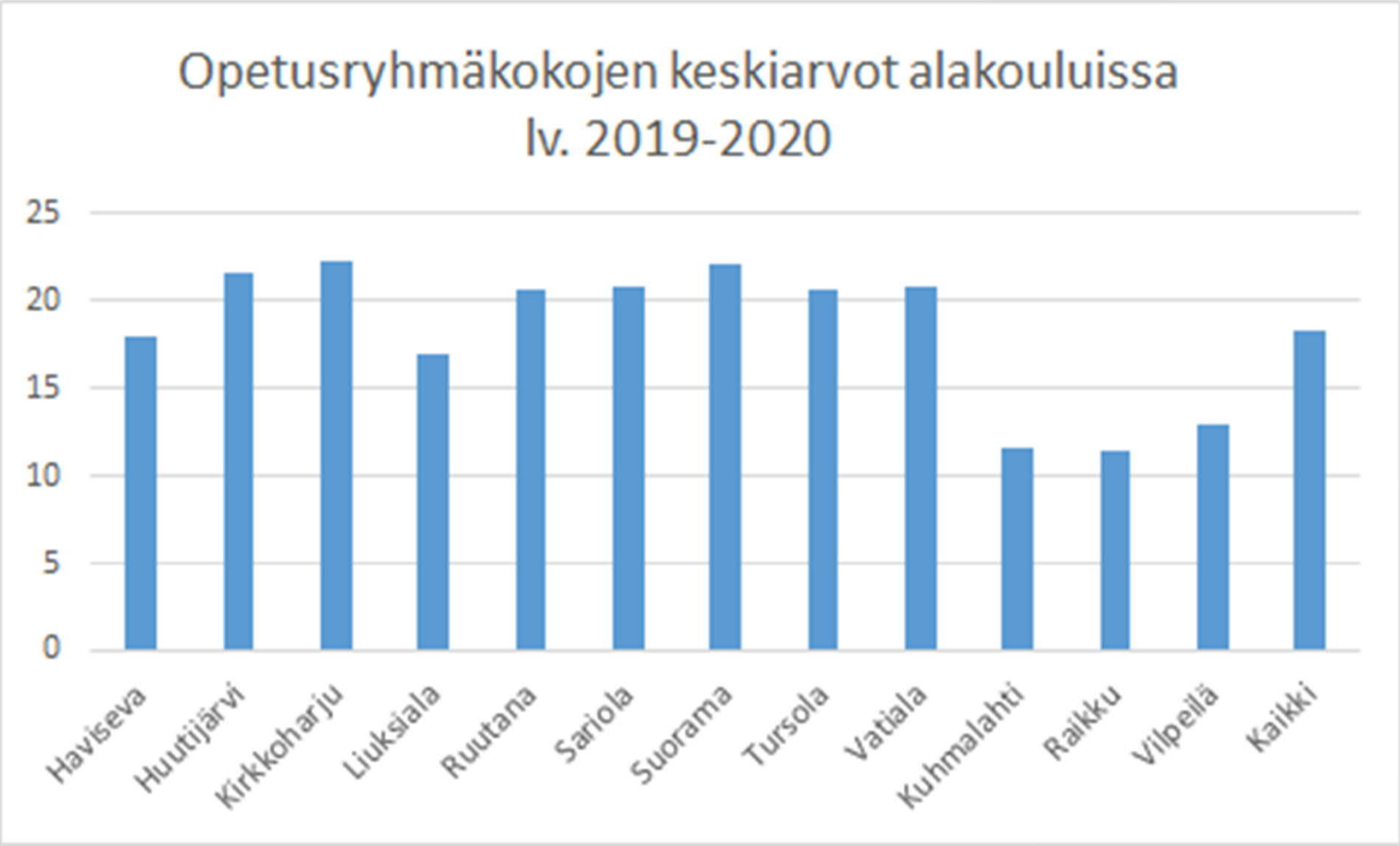

Kuhmalahden, Raikun ja Vilpeilän opetusryhmät ovat yhdysluokkia.

Kangasala

Opetusryhmäkokojen keskiarvot Kangasalan yläkouluissa (lv. 2019-2020)

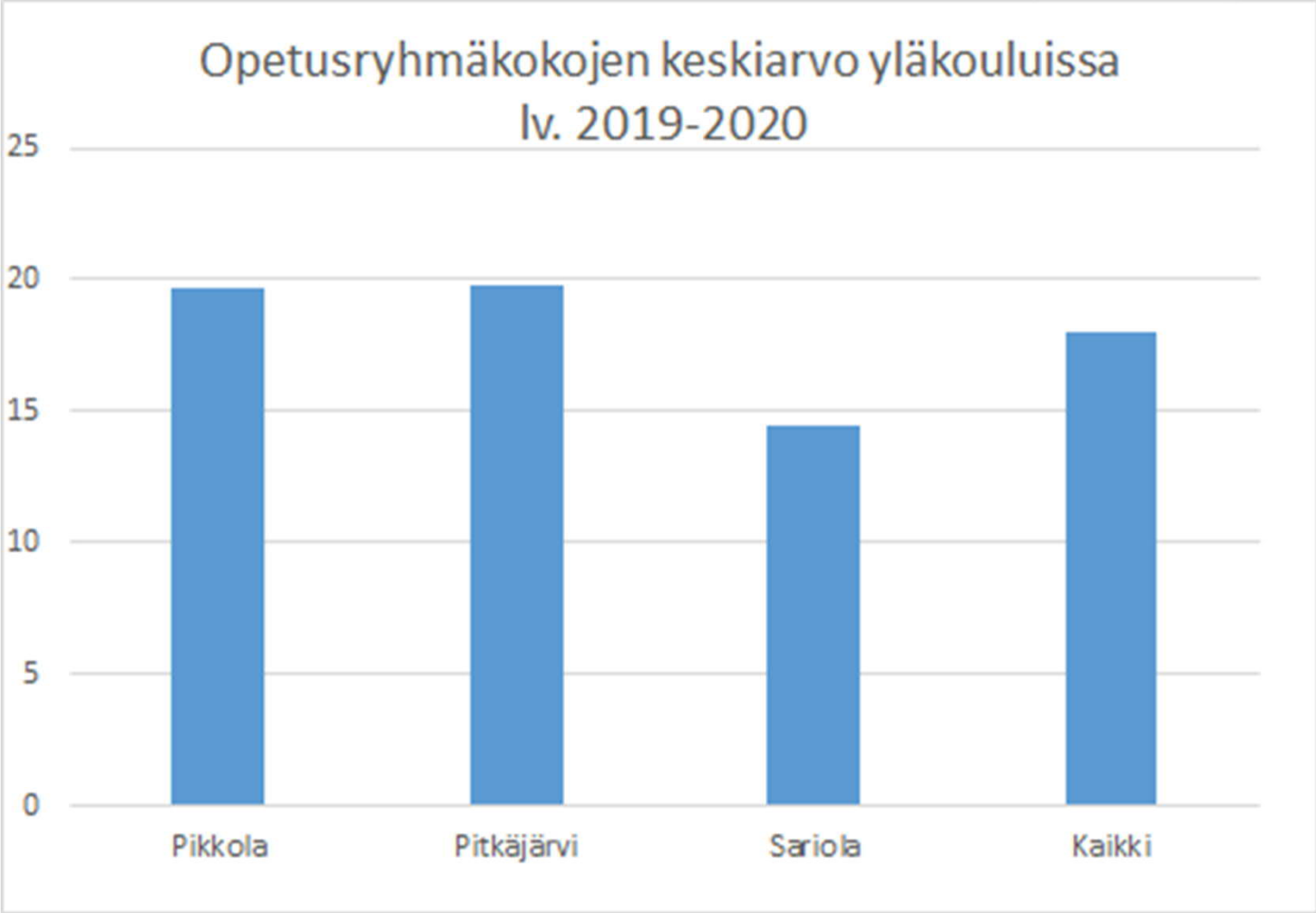

Kangasala

Väestön ja oppilasmäärien kehitys ja ennusteet

Väestönkehitys ja 0-15 -vuotiaiden määrän kehitys alueittain 2013–2018

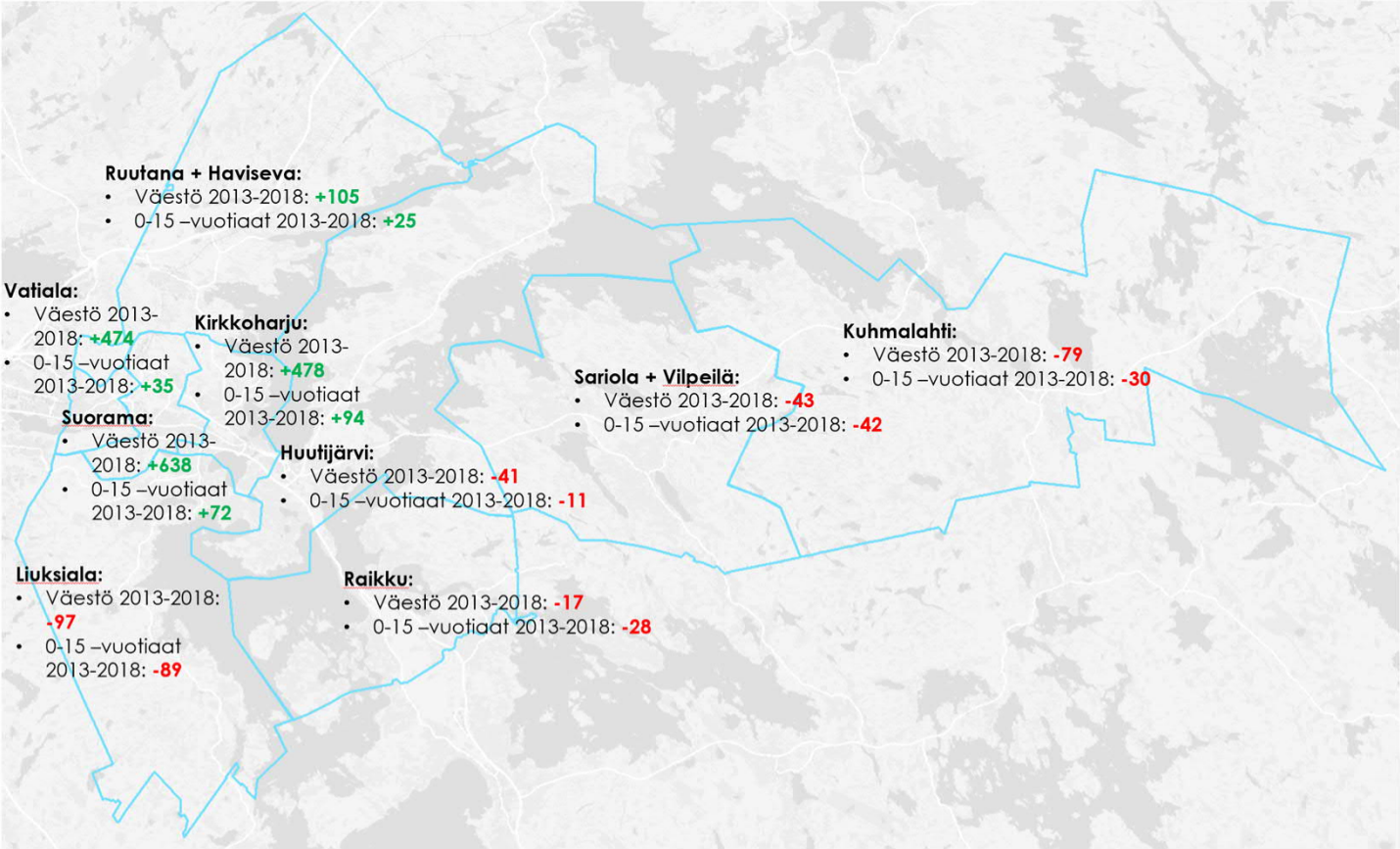

- **Vihreä väri:** alueen väestö kasvanut vuosien 2013-2018 välillä
- **Punainen väri:** alueen väestö vähentynyt vuosien 2013-2018 välillä

- Väestönkasvu ohjautunut tavoitteiden mukaisesti nauhataajamaan palvelujen ja joukkoliikenteen läheisyyteen
- Myös Ruutanan väestönkasvu ollut merkittävää
- Maaseudulla väestön kehitys ollut vähenevää. Erityisesti lapsiperheiden määrä vähentynyt

Kangasala

Väestönkehitys ja 0–15 -vuotiaiden määrän kehitys alueittain vuonna 2019

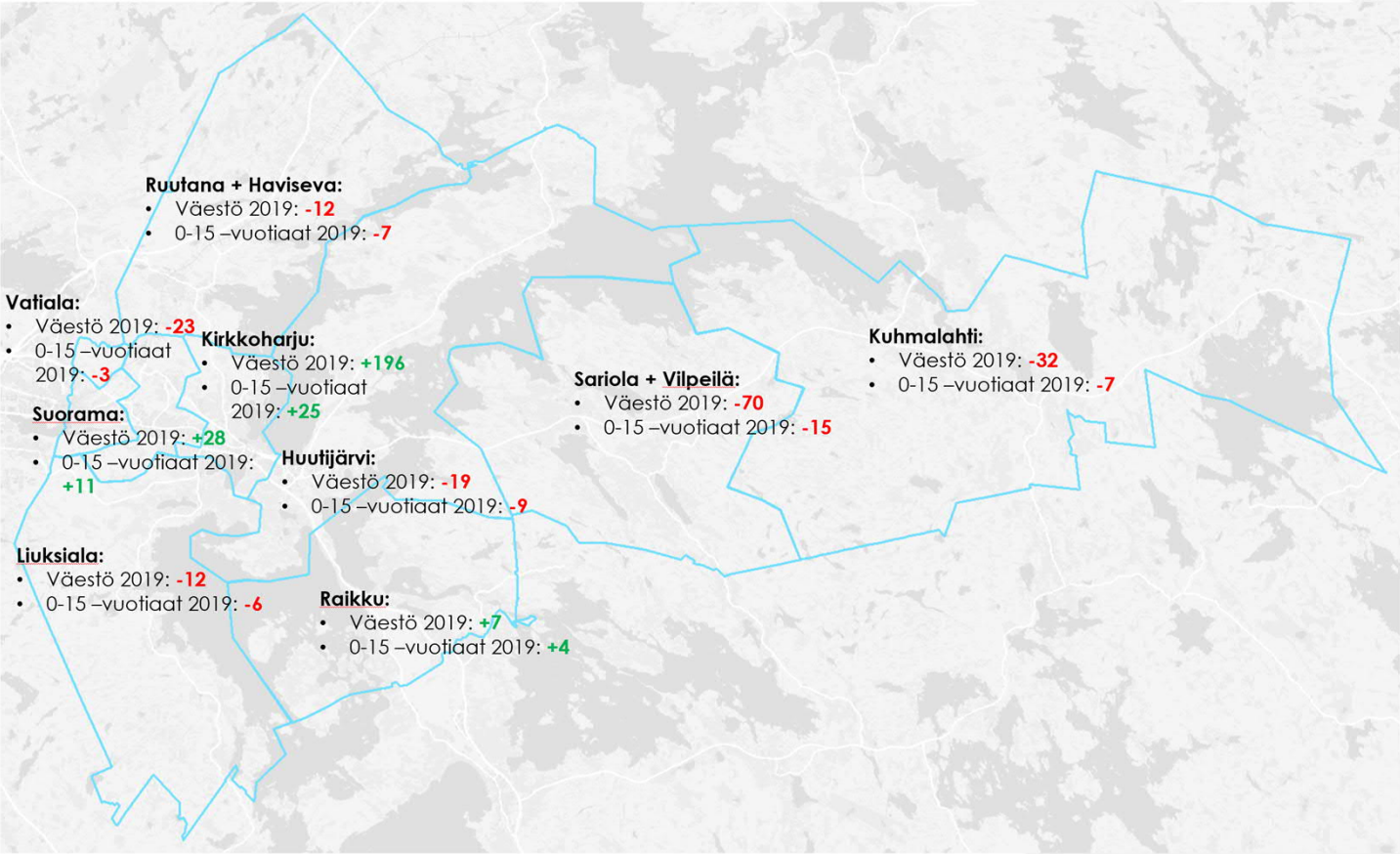

2019 väestönmuutokset:

- Väestönkasvu keskustan ympäristössä voimistunut.
- Vatialassa ja Ruutanan-Havisevan alueella väestönkasvu notkahtanut ainakin tilapäisesti.
- Sahalahdella ja Kuhmalahdella sekä Huutijärven oppilaaksiottoalueella väestön väheneminen kiihtynyt. Raikun oppilaaksiottoalueella väestönkehitys ollut kasvava.

- **Vihreä väri:** alueen väestö kasvanut vuonna 2019
- **Punainen väri:** alueen väestö vähentynyt vuonna 2019

Kangasala

Kangasalan syntyvyys ja nettomuutto 2000–2018

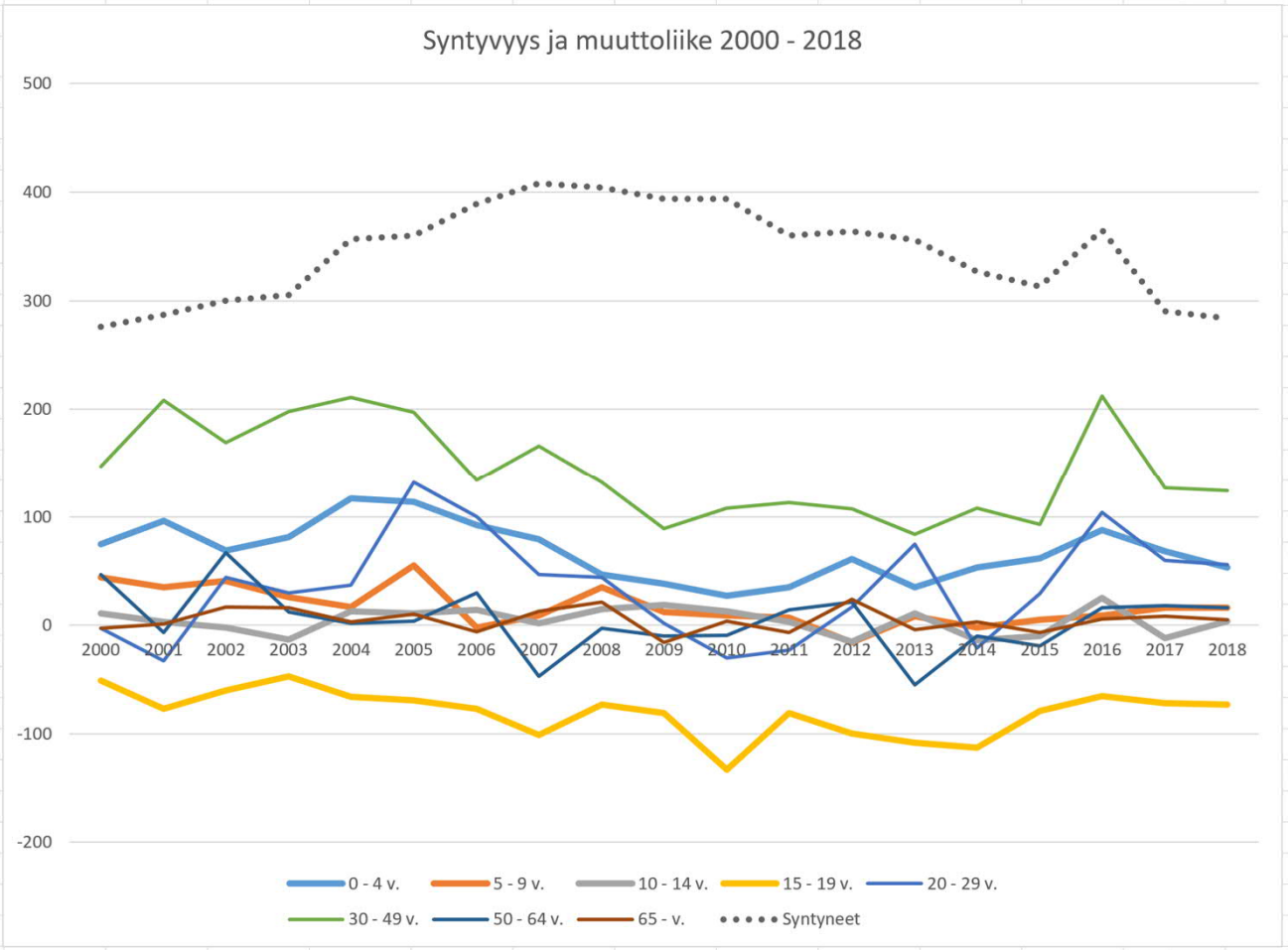

- Kaaviossa on kuvattu Kangasalan nettomuutto ja syntyvyys vuosina 2000-2018.
- Suurimmat muuttovoittoryhmät ovat aikuiset ja pikkulapsiperheet 30-49 –vuotiaat + 0-4 -vuotiaat. Lisäksi 20-29 -vuotiaat nuoret aikuiset ovat tärkeä muuttajaryhmä.
- 0-4 -vuotiaiden vuosittainen nettomuutto on ollut keskimäärin 65 lasta ja 5-9 -vuotiaiden keskimäärin 5 lasta. 0-4 vuotiaissa vuosittainen vaihtelu on ollut merkittävää, mikä aiheuttaa haastetta varhaiskasvatuspalvelujen mitoittamiseen.
- 15-19 -vuotiaat ovat selkeä muuttotappioryhmä, nuorten muuttotappio on viime vuosina ollut noin 70-110 asukasta vuodessa.
- Kaupungin väestönkasvusta huolimatta syntyvyys on ollut laskussa vuodesta 2007 lähtien. Vuonna 2007 syntyi 408 lasta ja 2018 syntyi 284 lasta.

- Nettomuutto = tulomuutto – lähtömuutto
- Väestönmuutos = nettomuutto + syntyvyys - kuolleisuus

Kangasala

Väestönkehityksen skenaariot vuoteen 2040

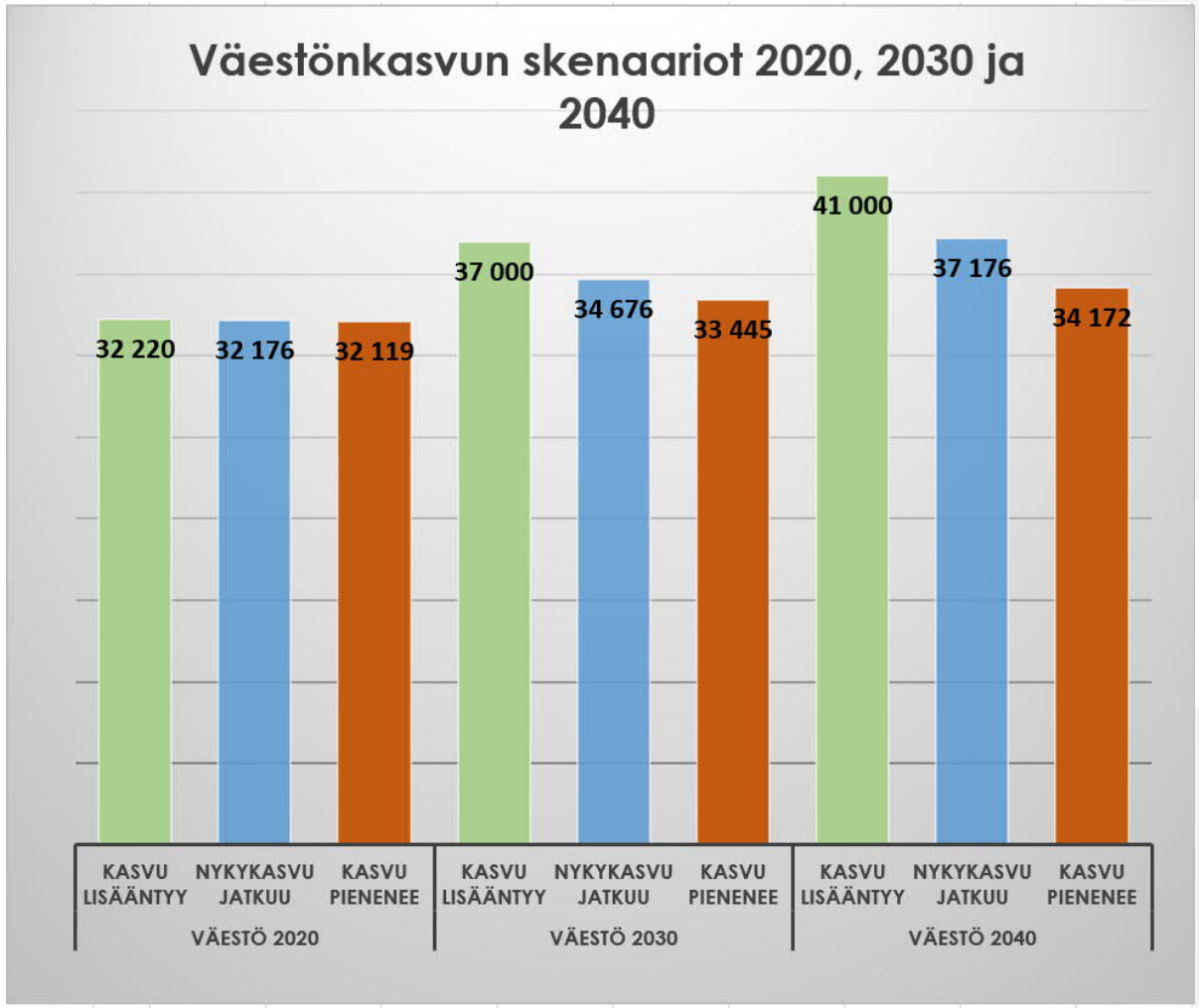

Kangasalan vuosittainen väestönkasvu on 2010-luvulla ollut keskimäärin 250 asukasta. Tulevaisuuden palveluverkkoa sekä lapsi- ja oppilasennusteita varten on muodostettu kolme väestönkehitysskenaariota.

- Kasvu lisääntyy –skenaariossa väestönkasvu voimistuu nykyiseen kehitykseen verrattuna. Vuoteen 2040 mennessä väestö kasvaa noin 9000 asukkaalla.
- Nykykasvu jatkuu –skenaariossa väestönkasvu säilyy tulevaisuudessa samalla tasolla (noin 250 asukasta/vuosi) kuin toteutunut kehitys 2010-luvulla on ollut. Vuoteen 2040 mennessä väestö kasvaa noin 6000 asukkaalla.
- Kasvu vähenee –skenaariossa väestönkasvu pienenee Tilastokeskuksen 2019 julkaiseman väestöennusteen esittämällä tavalla. Skenaariossa väestö kasvaa vuoteen 2040 mennessä vain noin 2500 asukkaalla.

Kangasala

Väestörakenne väestönkehityksen skenaarioissa 2020, 2030 ja 2040

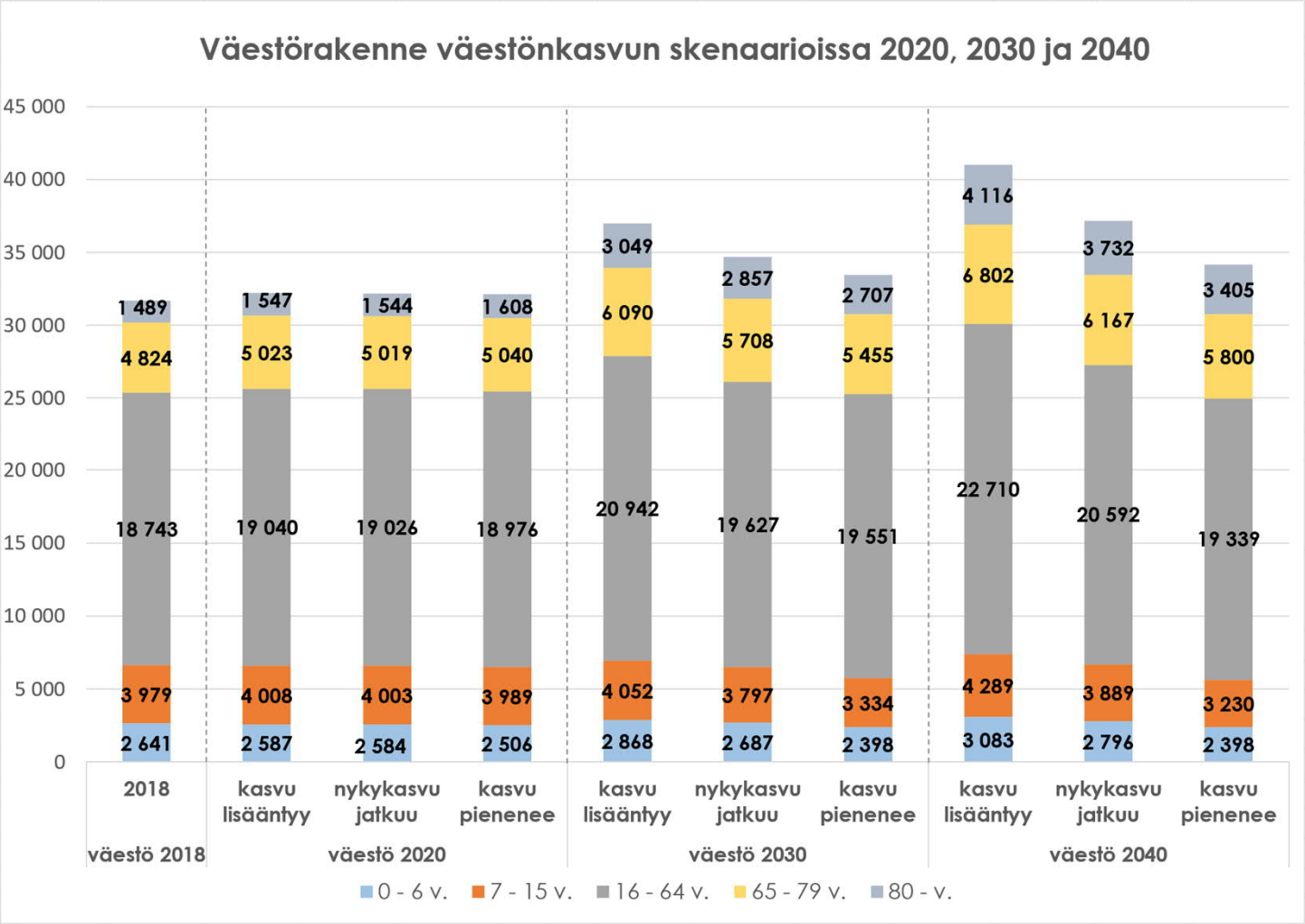

- Tulevaisuudessa alle kouluikäisten ja kouluikäisten lasten ikäluokat kasvavat nykyistä suuremmiksi vain, mikäli väestönkasvu nousee nykyistä suuremmaksi. Lamminrahkan uuden kaupunginosan rakentamisen on arvioitu nostavan väestönkasvua merkittävästi.
- Vuonna 2018 0-6-vuotiaiden lasten määrä oli 2641 ja 7-15 –vuotiaiden määrä 3979 lasta. Vuonna 2040 määrien arvioidaan olevan 3083 ja 4289, vaikka koko kaupungin väkiluku kasvaisi lähes 10 000 asukkaalla.
- Merkittävin väestönkasvu kaikissa skenaarioissa on työikäisissä ja sitä vanhemmissa ikäluokissa.

Kangasala

0-15 -vuotiaiden lasten määrä alueittain eri skenaarioissa 2025, 2030 ja 2040

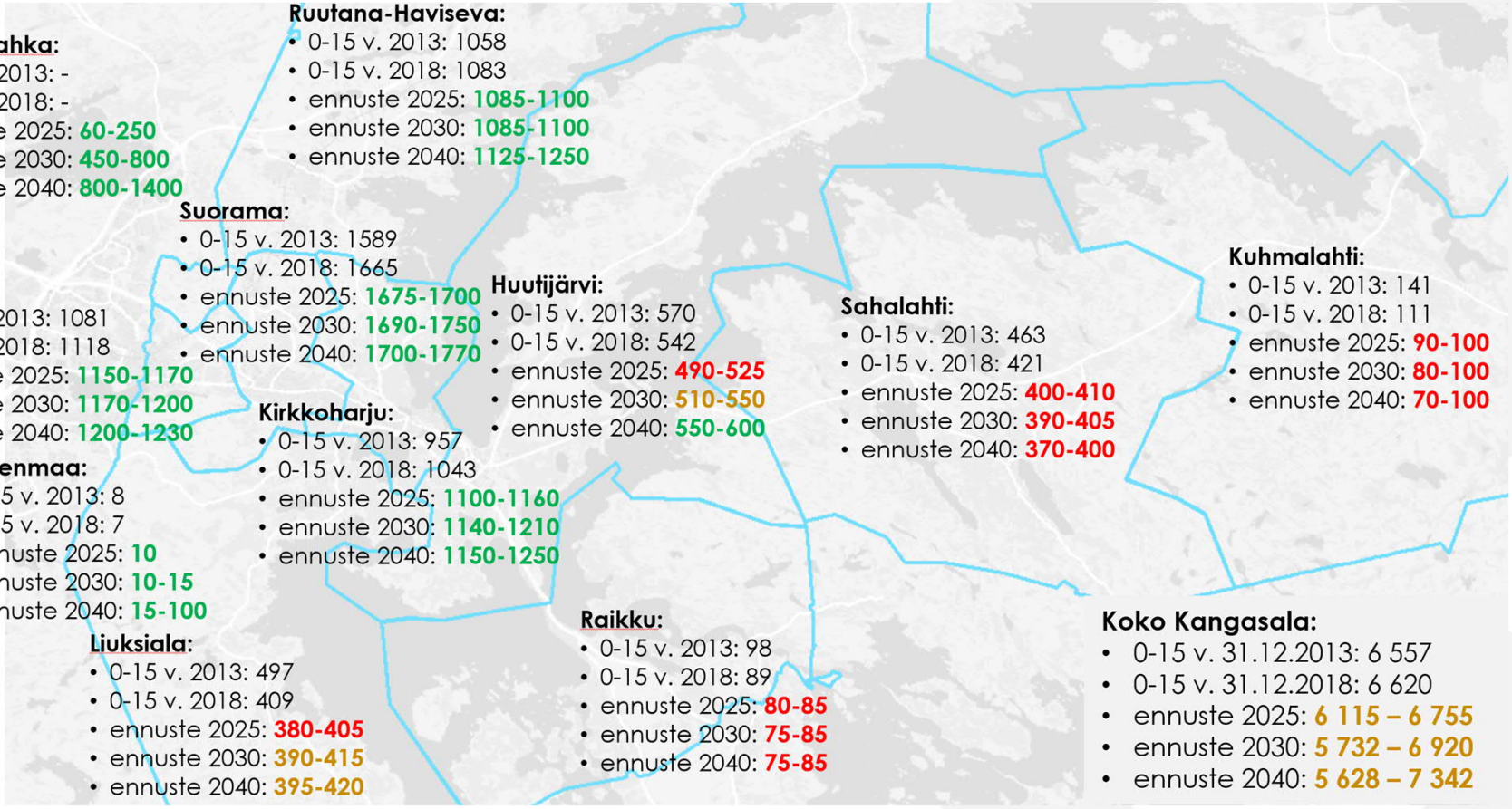

Lamminrahka:
- 0-15 v. 2013: -
- 0-15 v. 2018: -
- ennuste 2025: **60-250**
- ennuste 2030: **450-800**
- ennuste 2040: **800-1400**

Ruutana-Haviseva:
- 0-15 v. 2013: 1058
- 0-15 v. 2018: 1083
- ennuste 2025: **1085-1100**
- ennuste 2030: **1085-1100**
- ennuste 2040: **1125-1250**

Suorama:
- 0-15 v. 2013: 1589
- 0-15 v. 2018: 1665
- ennuste 2025: **1675-1700**
- ennuste 2030: **1690-1750**
- ennuste 2040: **1700-1770**

Vatiala:
- 0-15 v. 2013: 1081
- 0-15 v. 2018: 1118
- ennuste 2025: **1150-1170**
- ennuste 2030: **1170-1200**
- ennuste 2040: **1200-1230**

Huutijärvi:
- 0-15 v. 2013: 570
- 0-15 v. 2018: 542
- ennuste 2025: **490-525**
- ennuste 2030: **510-550**
- ennuste 2040: **550-600**

Sahalahti:
- 0-15 v. 2013: 463
- 0-15 v. 2018: 421
- ennuste 2025: **400-410**
- ennuste 2030: **390-405**
- ennuste 2040: **370-400**

Kuhmalahti:
- 0-15 v. 2013: 141
- 0-15 v. 2018: 111
- ennuste 2025: **90-100**
- ennuste 2030: **80-100**
- ennuste 2040: **70-100**

Kirkkoharju:
- 0-15 v. 2013: 957
- 0-15 v. 2018: 1043
- ennuste 2025: **1100-1160**
- ennuste 2030: **1140-1210**
- ennuste 2040: **1150-1250**

Saarenmaa:
- 0-15 v. 2013: 8
- 0-15 v. 2018: 7
- ennuste 2025: **10**
- ennuste 2030: **10-15**
- ennuste 2040: **15-100**

Liuksiala:
- 0-15 v. 2013: 497
- 0-15 v. 2018: 409
- ennuste 2025: **380-405**
- ennuste 2030: **390-415**
- ennuste 2040: **395-420**

Raikku:
- 0-15 v. 2013: 98
- 0-15 v. 2018: 89
- ennuste 2025: **80-85**
- ennuste 2030: **75-85**
- ennuste 2040: **75-85**

Koko Kangasala:
- 0-15 v. 31.12.2013: 6 557
- 0-15 v. 31.12.2018: 6 620
- ennuste 2025: **6 115 – 6 755**
- ennuste 2030: **5 732 – 6 920**
- ennuste 2040: **5 628 – 7 342**

- **Vihreä väri:** alueen väestöennuste on kasvava
- **Oranssi väri:** alueen väestöennuste on joko kasvava tai vähenevä
- **Punainen väri:** alueen väestöennuste on vähenevä

Kangasala

Aiemman palveluverkon kehittämissuunnitelman toimenpideohjelman 2014-2020 toteutuminen

Muutoksia Kangasalan päiväkoti- ja kouluverkossa 2000-luvulla

Uudet kohteet

- Pitkäjärven koulu ja liikuntahalli v. 2002
- Tursolan päiväkoti v. 2002
- Liuksialan koulun laajennus v. 2005
- Omenatarhan päiväkoti v. 2005
- Vatialan koulun laajennus v. 2006
- Päiväkoti Oravanpesä v. 2006
- Ruusutarhan päiväkoti v. 2007
- Liutun päiväkoti v. 2008
- Tursolan korttelikoulu v. 2009
- Sariolan koulun laajennus v. 2009
- Harjunsalon päiväkodin B-rakennus v. 2010
- Pikkolan koulun taitotalo v. 2011
- Liuksialan koulun laajennus ja päiväkoti v. 2012
- Kangasalan lukio v. 2012
- Suoraman koulun laajennus v. 2014
- Koivurinteen päiväkoti v. 2014
- Huutijärven koulun laajennus v. 2016
- Vatialan koulu v. 2020
- Lamminrahkan koulu ja pienten lasten yksikkö v. 2023

Lakkautetut kohteet

- Kunnantien ryhmäpph v. 2010
- Paatsamankujan ryhmäpph v. 2010
- Pasintien pk v. 2010
- Paatialan ryhmäpph v. 2013
- Myllyn ryhmäpph v. 2013
- Ilolan ryhmäpph v. 2014
- Lahdenkulman ryhmäpph v. 2014
- Pk Kontti v. 2015 (kiinteistö myyty)
- Laureenin pk (tilapäistila) v. 2015
- Ruusutarhan pk -> nykyisin Ruutanan esiopetus (koulun alak.)
- Alkulan pk (tilapäistila) -> nykyisin Suoraman esiopetus
- Pk Oravanpesä siirtyi koulun käyttöön v. 2015
- Herttualan pk v. 2015
- Lahdenkulman koulu v. 2015
- Nattarin pk muutettiin avoimen varhaiskasvatuksen yksiköksi v. 2016
- Pk Pellavat muutettiin avoimen varhaiskasvatuksen yksiköksi v. 2016
- Latoniityn pk (tilapäistila) v. 2016
- Ruutanan pk v. 2018
- Kautialan koulu v. 2019
- Pohjan koulu v. 2019

Kangasala

Aiemman palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen: Läntinen alue

Esitetty toimenpide	Tilanne 31.12.2019
Työryhmä esitti, että Kyötikkälään suunnitellusta pientenlastenyksikkö- ja yhtenäiskouluhankkeesta luovutaan ja palveluverkkoa tiivistetään laajentamalla Pitkäjärven, Vatialan ja Suoraman kouluja.	Kyötikkälän hankkeesta on luovuttu aiemman suunnitelman linjauksen mukaisesti. Suoraman koulun laajennus on toteutunut, mutta koulun alkuperäisessä osassa ja ensimmäisessä laajennusosassa on akuuttia korjaustarvetta. Vatialaan on rakenteilla uusi koulu puretun tilalle.
Pitkäjärven koulun laajennus, hankeaikataulu 2016–2018. Pitkäjärven koulua laajennetaan 10 luokkatilalla ja sinne siirtyvät Vatialan koulun 5.-6. -luokat. Laajennus mahdollistaa myös alueelliseesti laajemman oppilaaksiottoalueen järjestelyn ja opetustilojen tehokkaan käytön. Laajennustiloihin voidaan tarpeen vaatiessa ohjata myös Suoraman koulun 5.-6. -luokkia.	Vatialan vanha koulu purettiin sisäilmaongelmien vuoksi. Pitkäjärven koulun laajennus ei ole toteutunut. Sen sijaan Vatialaan rakennetaan uudisrakennus, johon tulee tiloja myös yläluokille. Vatialan koulun valmistuu keväällä 2020. Oppilaaksiottoalueen rajoja tarkastellaan joustavasti välialueiden sisällä oppilasmäärien mukaisesti.
Vatialan koulun vanhan asuntosiiven muutos ja peruskorjaus (ruokala ja esiopetustilat 5 ryhmää), hankeaikataulu 2017–2019. Esiopetusikäiset siirtyvät koulun yhteyteen, jolloin päiväkotitiloja vapautuu päivähoidon käyttöön	Vanha asuntosiipi on purettu. Vatialan koulun uudisrakennukseen tulee tilat neljälle esiopetusryhmälle.
Vatialan koulun vanhan osan peruskorjaus 1.-4. -luokille, hankeaikataulu 2018–2020.	Vatialan vanha koulu on purettu. Vatialan koulun uudisrakennus on valmistumassa keväällä 2020.

Aiemman palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen: Läntinen alue (jatkoa)

Esitetty toimenpide	Tilanne 31.12.2019
Lamminrahkan pientenlastenyksikkö ja yhtenäiskoulu valmistuvat 2020. Suunnittelu on käynnissä. Osa Vatialan ja Pitkäjärven koulujen oppilaista ohjataan Lamminrahkaan.	Lamminrahkan rakentamisen aikataulua on siirretty eteenpäin. Vuodenvaihteen 2020 aikataulunäkemyksen mukaan tavoitevalmistumisaika Lamminrahkan pientenlasten yksikölle ja yhtenäiskoulun 3.-6. luokille on vuosi 2023 ja yhtenäiskoulun 7.-9. luokille vuosi 2027.
Suoraman pientenlastenyksikkö (päiväkoti, esiopetus ja luokat 1.-2.), hankeaikataulu 2019–2021.Yksikön koko täsmentyy suunnitelmavuosien aikana.	Suoraman pientenlastenyksikkö ei ole toteutunut. Tilajärjestelyitä on tehty. Suoraman koulun alkuperäisessä osassa ja ensimmäisessä laajennusosassa on korjaustarvetta.
Lamminrahkaan on suunnitteilla pientenlastenyksikkö (päiväkoti, esiopetus ja luokat 1.-2.) ja yhtenäiskoulu (luokat 3.-9.). Lamminrahkan yhtenäiskouluhanke on yhteinen Tampereen kaupungin kanssa ja koulun palveluista tulee osa läntisen alueen palveluverkkoa. Lamminrahkan väestönkasvu ei ole mukana läntisen alueen päivähoito- ja oppilasennusteessa.	Lamminrahkan rakentamisen aikataulua on siirretty eteenpäin. Vuodenvaihteen 2020 aikataulunäkemyksen mukaan tavoitevalmistumisaika Lamminrahkan pientenlastenyksikölle ja yhtenäiskoulun 3.-6. luokille on vuosi 2023 ja yhtenäiskoulun 7.-9. luokille vuosi 2027.

Kangasala

Aiemman palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen: Keskusta-pohjoinen alue

Esitetty toimenpide	Tilanne 31.12.2019
Yläkoulun paikkavaje helpottuu keskustan alueella, jos Tampereen seudun ammattiopisto, Tredu rakentaa Pikkolaan uuden yksikön mahdollisesti jo 2018. Ainakin alkuvaiheessa sieltä on mahdollista saada lisätilat n. 80 oppilaalle. Samoin ammattioppilaitoksen vapautuvat tilat Huutijärveltä antavat lisää liikkumavaraa.	Tredun tilat ovat valmistuneet, mutta tilat ovat täysimääräisesti ammattioppilaitoksen omassa käytössä. Myöskään vanhan ammattioppilaitoksen tilat eivät ole käytettävissä yläkoulun opetukseen.
Kautialan koulu lakkautetaan 2016, oppilaat siirtyvät Huutijärven kouluun.	Kautialan koulu on lakkautettu vuonna 2019.
Raikun koulu lakkautetaan 2016, oppilaat siirtyvät Huutijärven kouluun.	Raikun koulun lakkauttaminen ei ole toteutunut.
Kirkkoharjun peruskorjaus 2021–2023.	Peruskorjaus on huomioitu Kymppi+5 -ohjelmassa, mutta se ei sisälly TS 2020-2022:n investointiohjelmaan.
Kirkkoharjun, Huutijärven ja Liuksialan kouluja tarkastellaan yhtenäisenä oppilaaksiottoalueena.	On toteutunut osittain. Tarkastelua tehdään vuosittain oppilasmäärien kehityksen mukaan.
Huutijärven koulun laajennuksen valmistuttua esiopetusikäiset siirtyvät koulun tiloihin, jolloin alueelle vapautuu päivähoitopaikkoja.	Huutijärven koulun laajennus on valmistunut vuonna 2016.
Ruutanan koululla entiset keittiö ja ruokalatilat muutetaan opetustiloiksi.	Esitetty toimenpide on toteutunut sinänsä, mutta tilanne Ruutanassa on sen jälkeen muuttunut täysin: kuntotutkimuksissa on ilmennyt, että rakennus vaatisi mittavan peruskorjauksen. Ruutanan päiväkotirakennus on pois käytöstä sisäilmaongelmien vuoksi ja lapset ovat Ruutanan koulun ja Koivurinteen tiloissa. Suunnitteilla on monitoimitalo, johon varhaiskasvatus siirtyy kokonaisuudessaan vuonna 2021. Koivurinteen tilat otetaan tämän jälkeen esi- ja alkuopetuksen käyttöön.

Aiemman palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen: Itäinen alue

Esitetty toimenpide	Tilanne 31.12.2019
Lahdenkulman koulu lakkautetaan 2015. Oppilaat siirtyvät Sariolan, Vilpeilän ja tarvittaessa Pohjan kouluille.	Lahdenkulman koulu on lakkautettu vuonna 2015. Oppilaat ovat siirtyneet Sariolan ja Vilpeilän kouluihin.
Pohjan koulun peruskorjaus ei ole perusteltavissa koulun nykyisen koon / oppilasennusteen näkökulmasta.	Esityksen mukaisesti peruskorjausta ei ole toteutettu.
Pohjan koulu lakkautetaan 2021. 1.-4. luokkien oppilaat siirtyvät Kuhmalahden uuteen kouluun, ja 5.-6. luokkien oppilaat siirtyvät Sariolan kouluun.	Pohjan koulu on lakkautettu vuonna 2019 sisäilmaongelmien vuoksi. 1.-2. luokkien oppilaat on sijoitettu Kuhmalahden päiväkodin tiloihin. Päätös Kuhmalahden koulun rakentamisesta on tehty talousarvion 2020 yhteydessä.
Kuhmalahden päiväkodin yhteyteen rakennetaan uusi koulu 1.-4. luokkien oppilaille. Uusi koulu päiväkodin yhteydessä tuo maaseutualueelle houkuttelevuutta lähellä olevilla palveluilla.	1.-2. luokkien oppilaat on sijoitettu Kuhmalahden päiväkodin tiloihin. Päätös Kuhmalahden koulun rakentamisesta on tehty talousarvion 2020 yhteydessä.
Vilpeilän koulun peruskorjaus tai lakkautus, jolloin Sariolan koulun laajennus 2022–2023.	Vilpeilän koulun peruskorjausta ei ole toteutettu. Uudessa palveluverkkosuunnitelmassa esitetään Vilpeilän koulu lakkautettavaksi 1.8.2020 alkaen. Sariolan koulun laajennusta ei ole investointiohjelmassa TS 2020-2022 koulun nykyisen kapasiteetin ollessa riittävä ennusteiden mukaiseen lapsimäärään nähden.

Palveluverkon kehittäminen - aluetarkastelu

Uusien kohteiden koko palvelujen järjestämisen näkökulmasta

- Kangasalan 1.-9. luokkien oppilasmäärä noin 3 850 (v. 2019)

- Kangasalan varhaiskasvatusikäisen määrä noin 2 700 (v. 2019)
  - Varhaiskasvatuspalveluiden piirissä noin 1 600 lasta (v. 2019)

Linjaukset uusien kohteiden suhteen:

- Palveluverkkoa uudistetaan siten, että yksiköt ovat kooltaan toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia.

- Varhaiskasvatuksessa ei perusteta uusia alle 100-paikkaisia yksiköitä.

Kangasala

Keskusta-pohjoinen alue eli Pikkolan yläkoulupolku

Arvio lapsimäärän kehityksestä

Keskustan, Tursolan ja Ruutanan alueilla lapsimäärä on kasvanut merkittävästi. Myös Valimon kaavoitettu asuinalue on huomioitu.

Lapsimäärä on vähentynyt maaseutualueilla, mikä vaikuttaa Raikun, Huutijärven ja Liuksialan kouluihin, ja osaltaan myös Ruutanan ja Havisevan kouluihin.

Keskustassa ja lähialueilla tavoitteena on lapsiperheiden merkittävä kasvu. Herttualan uuden asuinalueen rakentaminen käynnistyy 2020-luvun puolivälissä ja oppilaat on tarkoitus ohjata Huutijärven kouluun. Liuksialan koulun oppilasmäärään vaikuttaa, millä tahdilla asemakaavoitusta koulun ympäristössä jatketaan.

Ruutanassa tavoitteena on vähittäisen väestönkasvun jatkuminen. Ruutana-Havisevan oppilaaksiottoalueella arvioitu kasvu on noin 0-35 oppilasta vuoteen 2030 mennessä ja 35-85 oppilasta vuoteen 2040 mennessä.

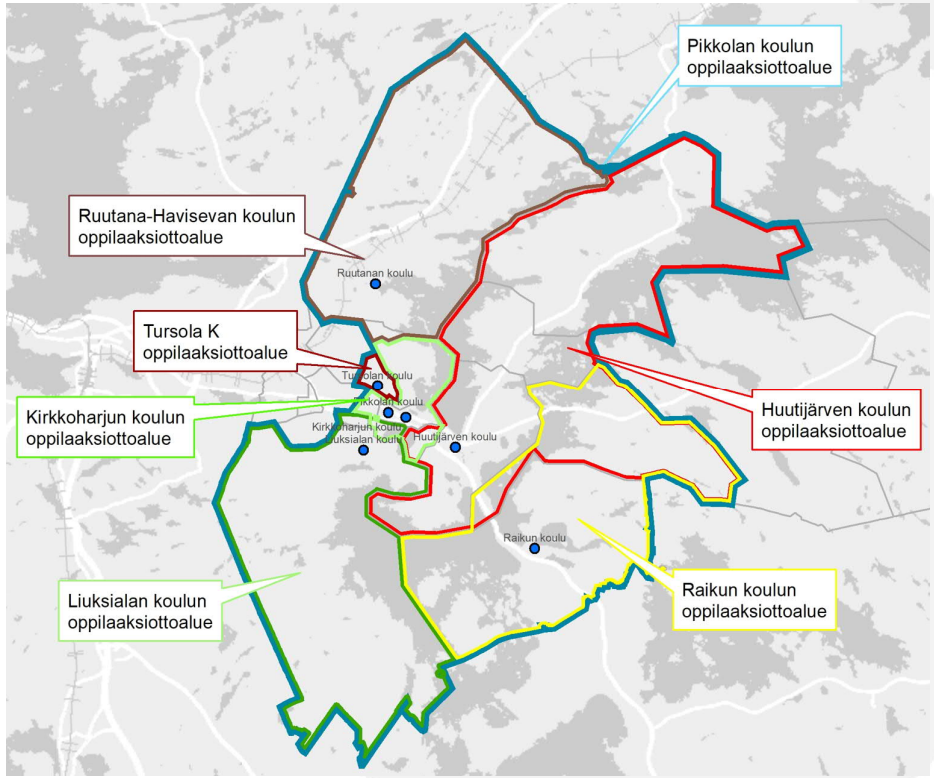

Palveluverkon keskeiset haasteet

Toimitilojen kunto alueen palveluverkon erityisenä haasteena.

Pikkolan päiväkodin purkaminen ja korvaava uudisrakennus investointiohjelmassa v. 2021-2022.

Kirkkoharjun ja Tursolan kouluissa on tilanpuutetta, joka korostuu keskustan asukasmäärän kasvun myötä. Lisäksi Kirkkoharjun päärakennuksen peruskorjaus on tehtävä lähivuosina Pikkolan pienten lasten yksikön valmistuttua.

Harjunsalon päiväkodin A-talon peruskorjaus ja vuorohoidon uudelleenjärjestely.

Vesaniemen päiväkodin purkaminen investointiohjelmassa v. 2022-2023 (vrt. Urheilutien kaavan toteuttaminen).

Rikun päiväkodin lakkauttaminen varhaiskasvatuslainsäädännön 1.8.2020 muutoksen vaikutukset huomioiden.

Ruutanan koulun korvaavan uudisrakennuksen rakentaminen Ruutanaan. Hankevalmistelussa huomioitava laajentamismahdollisuus.

Kangasala

Koulujen oppilasennusteet suhteessa kapasiteettiin

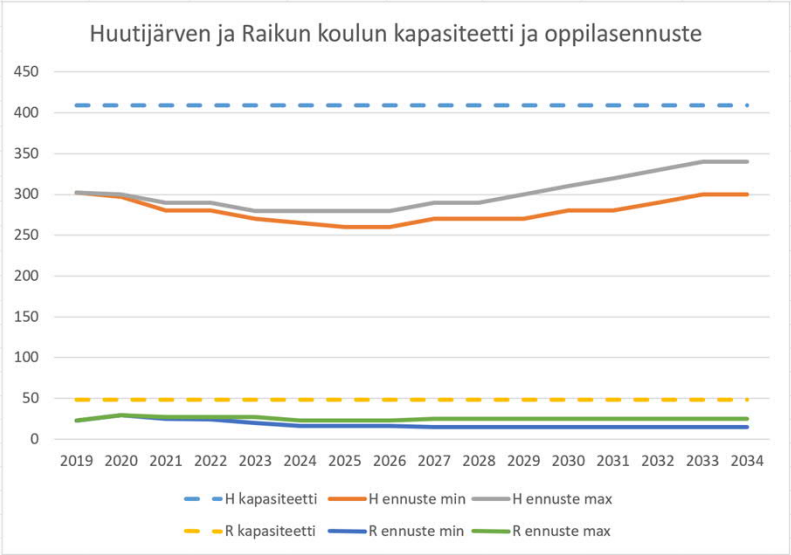

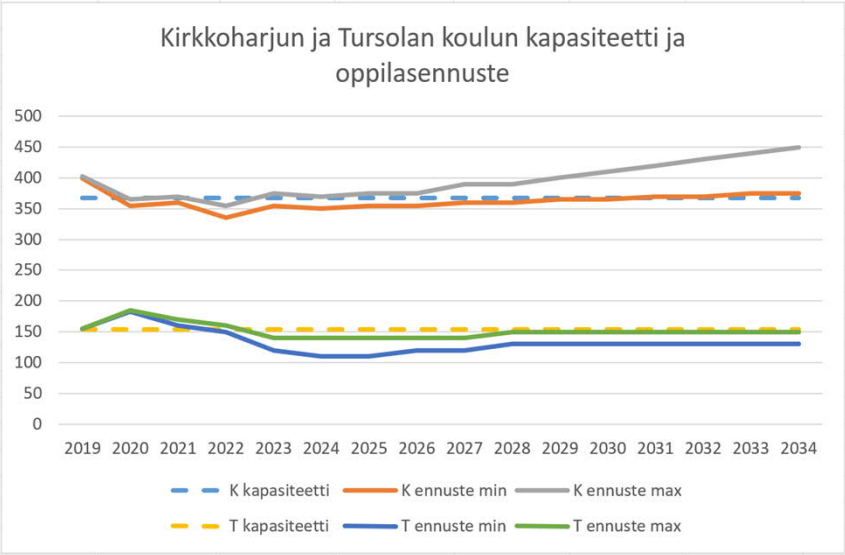

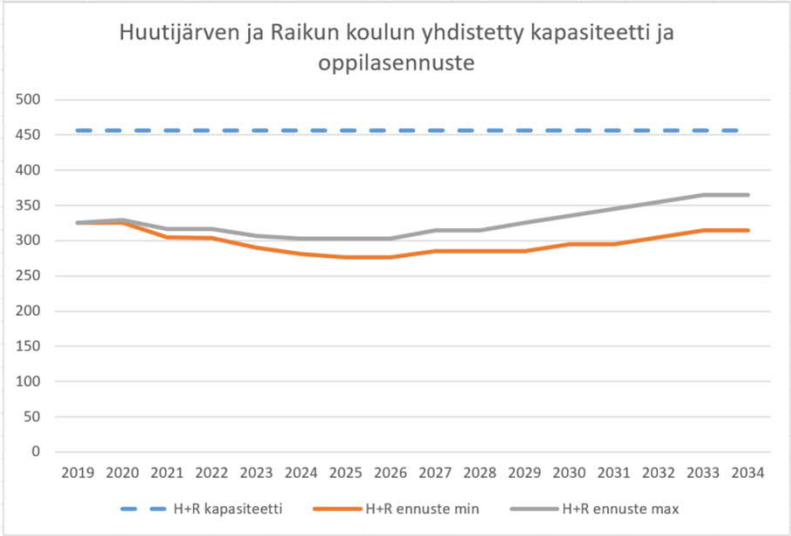

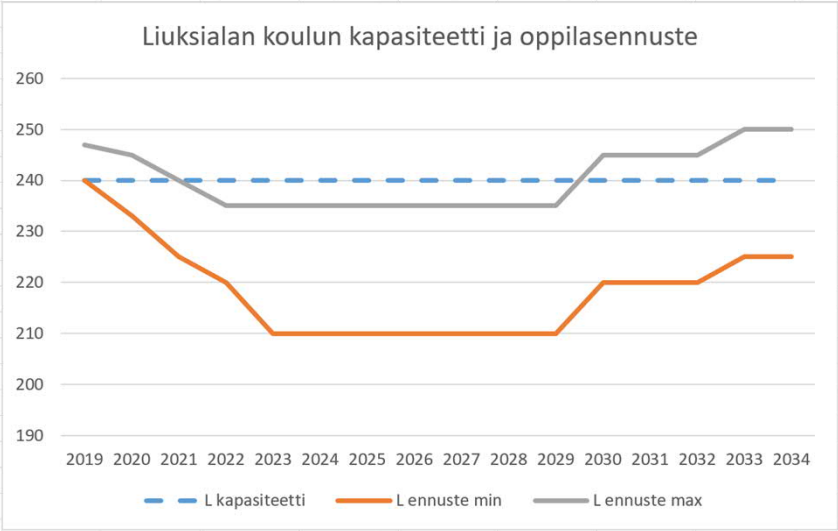

Huom! Havisevan, Kirkkoharjun ja Raikun koulujen oppilasmäärissä ei ole esikoululaisia.

Kangasala

Koulujen oppilasennusteet suhteessa kapasiteettiin

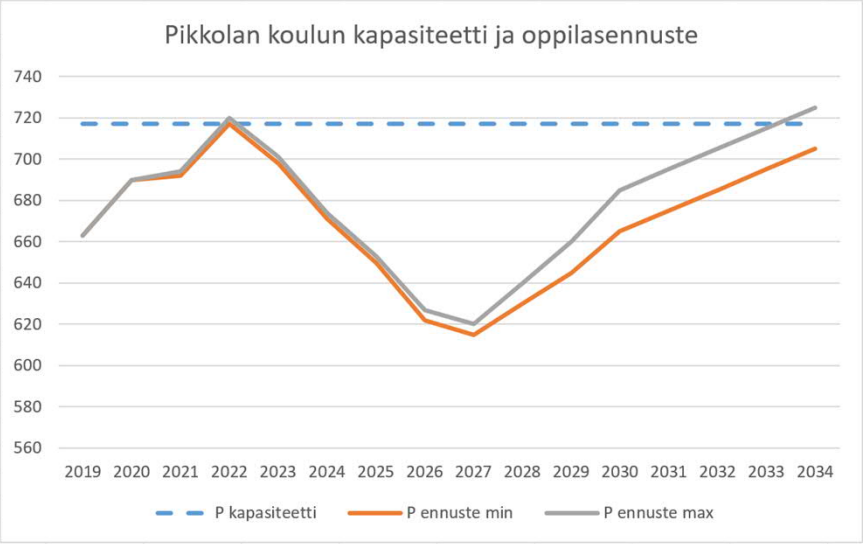

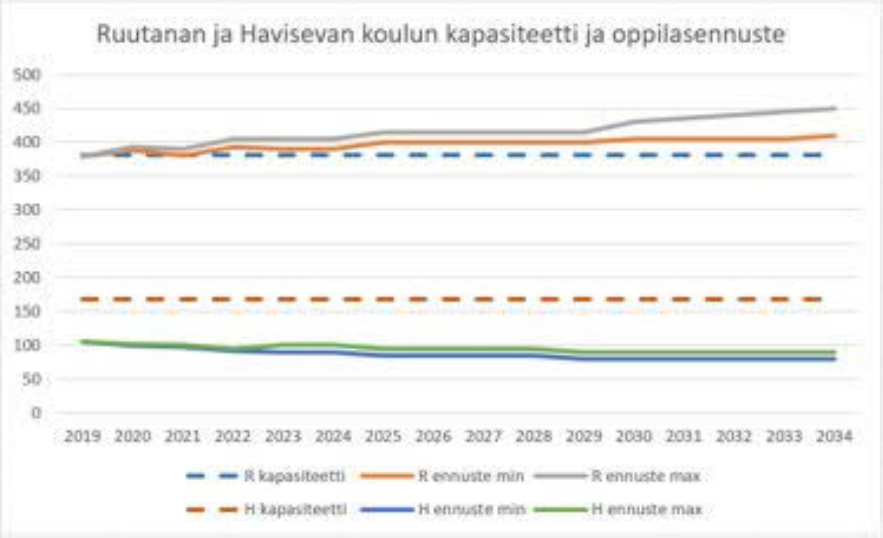

Kangasala

Läntinen alue

Arvio lapsimäärän kehityksestä

Kokonaisuudessaan kasvavan väestön aluetta.

Lamminrahkan rakentumisen nopeus vaikuttaa olennaisesti Lamminrahkan koulukeskuksen täyttymiseen. Lamminrahkassa on tarve toiselle pienten lasten yksikölle, mikäli alueen rakentuminen on nopeaa.

Vatialassa ja Suoramalla väestö on kasvanut vahvasti. Suoraman oppilasmäärän kehitykseen vaikuttaa mm. uusien omakotialueiden rakentuminen Asemantien varressa. Vatialassa ja Suoramalla tulisi varautua noin 10 %:n lapsi- ja oppilasmäärän kasvuun vuoteen 2034 mennessä.

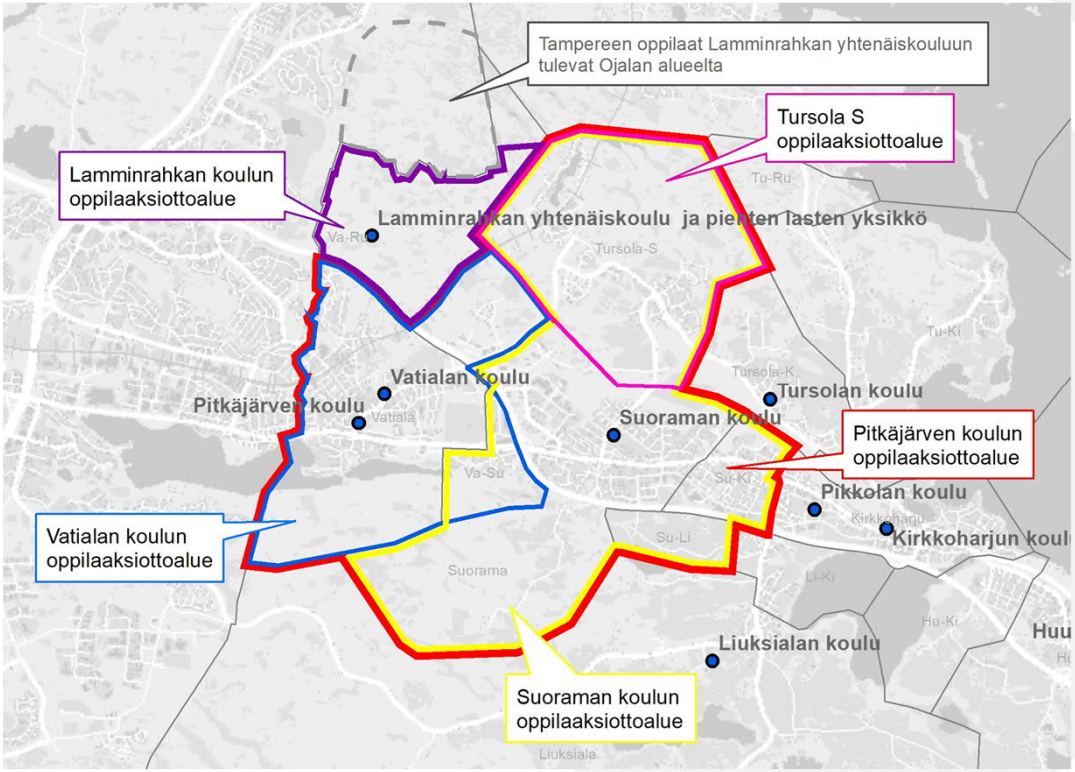

Palveluverkon keskeiset haasteet

Voimakas väestönkasvu alueen erityisenä haasteena

Kapasiteetin riittävyys Suoramalla, Vatialassa ja Pitkäjärvellä

Suoraman päiväkoti osin peruskorjauksen tarpeessa, lisäksi koulun vanha osa ja 1. laajennusosa edellyttävät laajaa remontointia

Vatialan koulun uudisrakennus valmistuu 2020

Pienten lasten yksikön rakentamisen tarve alueen nykyiseen palvelutarpeeseen vastaamiseksi

Lamminrahkan koulukeskus (pienten lasten yksikkö ja 3.-6. luokat) valmistuu 2023.

Kangasala

Koulujen oppilasennusteet suhteessa kapasiteettiin

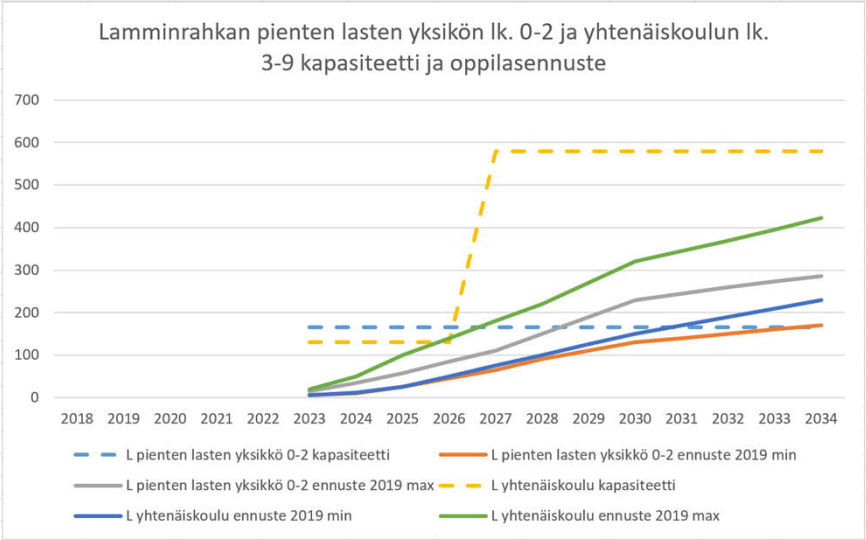

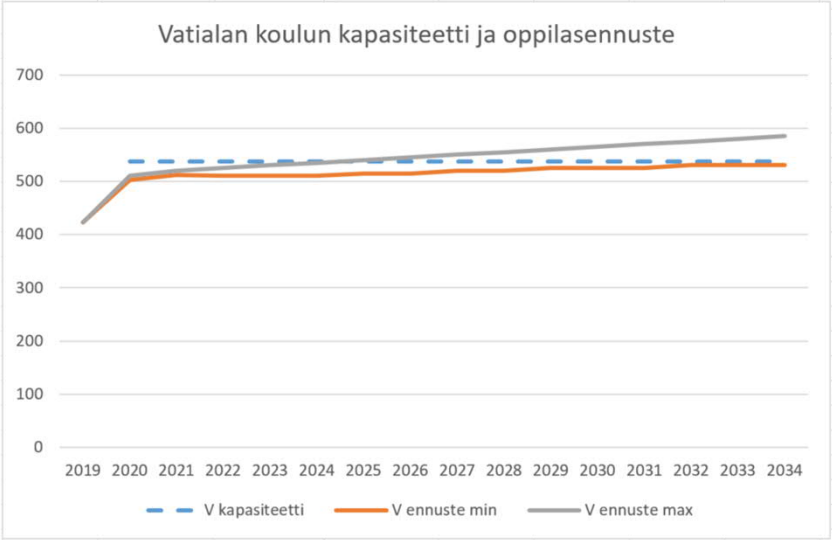

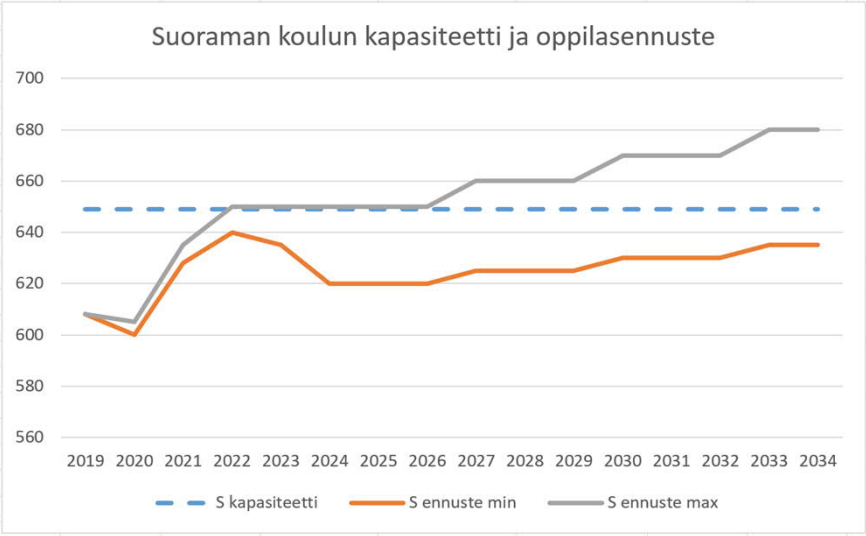

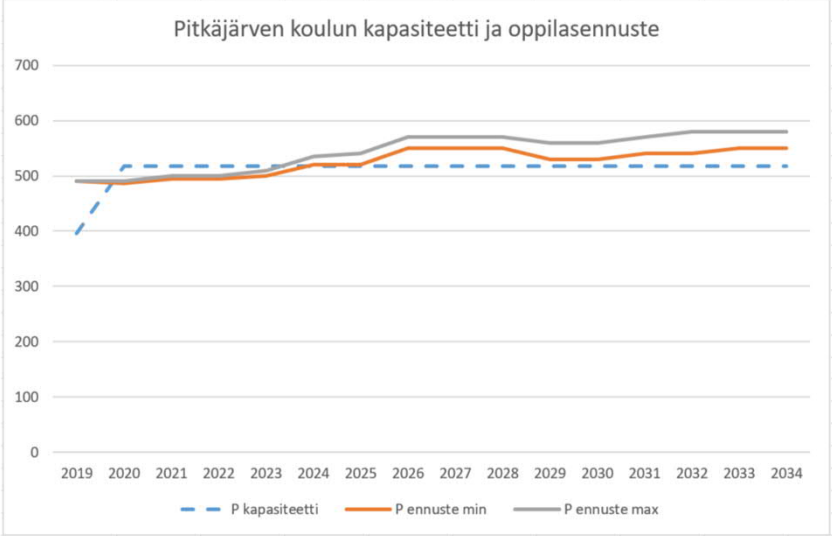

Lamminrahkan kapasiteetti tarkoittaa Kangasalan koulupaikkoja.
Tursolan koulun kaavio on Kirkkoharjun koulun yhteydessä.

Kangasala

Itäinen alue

Arvio lapsimäärän kehityksestä

Väestömäärän kehitys on ollut laskusuunnassa ja lapsiperheiden osuus väestöstä on vähentynyt. Muutosta kehityskulkuun ei ole näköpiirissä. Mikäli maaseudun vetovoimaa lapsiperheiden asuinpaikkana onnistutaan lisäämään, voisi lapsimäärän väheneminen hidastua tulevaisuudessa.

Kuhmalahden 1.-6. luokkien oppilaita noin 30

Vilpeilässä 1.-4. luokkien oppilaita noin 20

Sahalahdella 1.-6. luokkien oppilasmäärä laskemassa muutamalla kymmenellä vuoteen 2030 mennessä (nykytilanne 187 oppilasta)

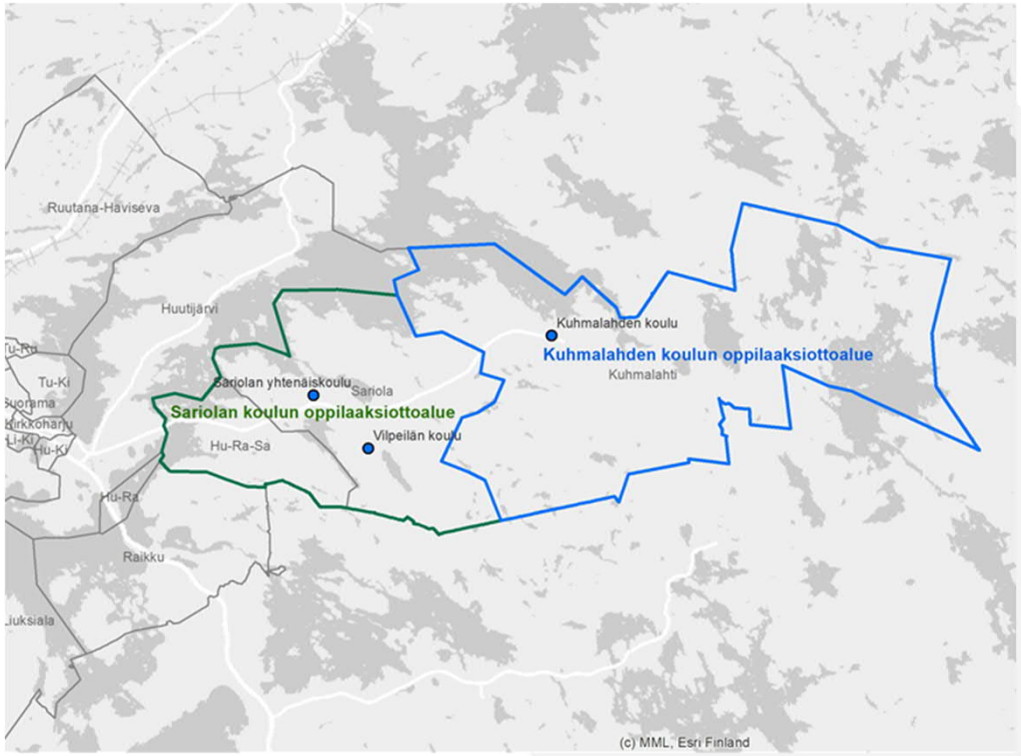

Palveluverkon keskeiset haasteet

Pohjan koulu on lakkautettu v. 2019

Kuhmalahden koulun uudisrakennus Kuhmalahden päiväkodin yhteyteen

Vilpeilän koulun lakkauttaminen (yksikön pieni koko, kiinteistön kunto)

Sariolan B-rakennuksen peruskorjauksen tavoiteaikataulu v. 2025, muut osat 2030-luvulla

Kangasala

Koulujen oppilasennusteet suhteessa kapasiteettiin

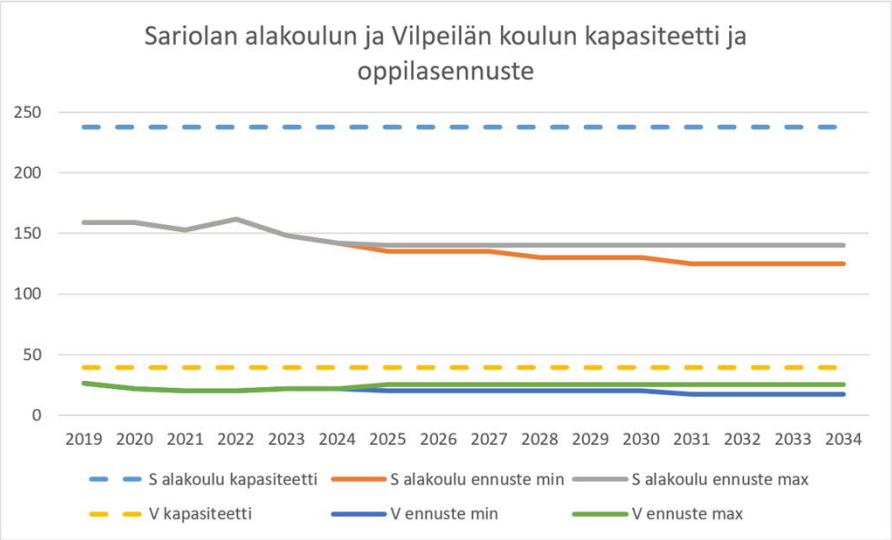

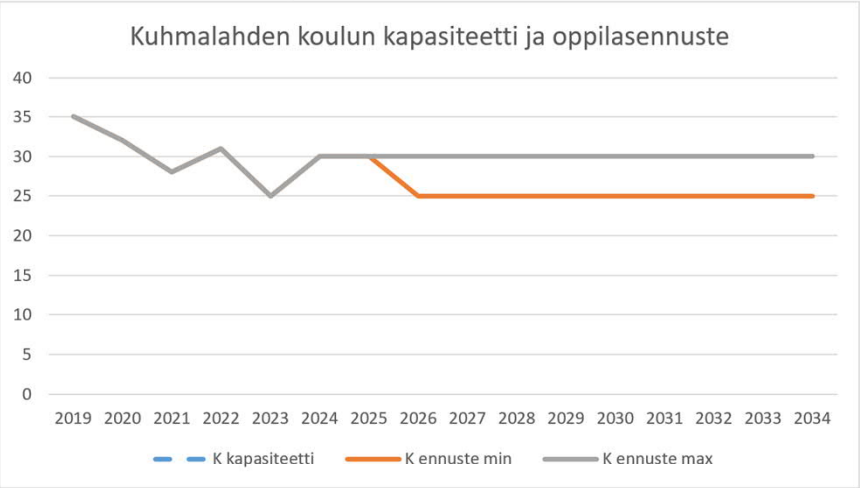

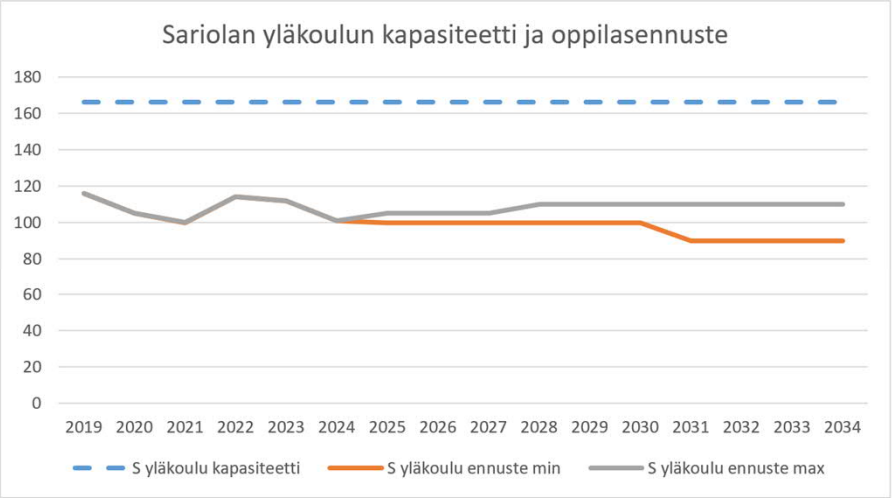

Sariolan alakoulun, Vilpeilän ja Kuhmalahden koulujen oppilasmäärissä ei ole esikoululaisia.

Kuhmalahden koulun kapasiteettia ei vielä ole päätetty.

Kangasala

Toimenpide 1:
Pikkola - Keskusta

Toimenpide-esityksen sisältö:

- Pienten lasten yksikön uudisrakennus Pikkolan päiväkodin tilalle
  - (sis. varhaiskasvatus 6 ryhmälle, 0.-2. luokat väh. 6 opetusryhmää ja vuorohoito 3 ryhmää)
- Vuorohoidon uudelleenjärjestely Pikkolan pienten lasten yksikköön
- Kirkkoharjun koulun peruskorjauksen taso ja mahdolliset korjatun koulun kaikki uudet käyttömahdollisuudet/purku viranomaislausuntojen kanssa tulee selvittää. Uuden koulun sijoituspaikkamahdollisuudet tulee kartoittaa läheltä nykyistä koulua ja linkittyä jouhevasti Pikkolan pienten lasten yksikön rakentamisen (päiväkoti ja 0-2 luokat) kanssa.
- Vesaniemen päiväkodin purkaminen
- Rikun päiväkodin lakkauttaminen varhaiskasvatuslainsäädännön 1.8.2020 muutoksen vaikutukset huomioiden

Toimenpide-esityksen vaikutuksia:

- Kirkkoharjun koulun tilojen parempi riittävyys ja toiminnallisuus
- Joustava esi- ja alkuopetus mahdollistuu keskustan alueella (alueellinen yhdenvertaisuus)
- Vuorohoitoyksikön peruskorjaus voidaan tehdä kustannustehokkaammin ja vuorohoidon palvelutarpeen kasvu huomioiden
- Keskustan ja lähialueiden varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kysynnän kasvuun varautuminen
- Pienten lasten yksikkö vetovoimatekijänä
- Suurempi investointi, mutta pitkällä aikavälillä toiminnallisesti parempi ratkaisu ja vältetään tulevat hätäratkaisut
- Saattoliikenteen ja kevyen liikenteen järjestelyt huomioitava

Muut tarkastellut vaihtoehdot:

- Pelkän päiväkodin rakentaminen Pikkolaan (Kirkkoharjun koulun peruskorjaus + laajennus, Vesaniemen päiväkodin purkaminen, vuorohoidon järjestäminen Suoramalla ja sen edellyttämät toimenpiteet)

Kangasala

Toimenpide 1: taloudelliset vaikutukset

	PIKKOLAN PIENTEN LASTEN YKSIKKÖ JA VUOROHOITO
Investointikustannus (alustavia arvioita)	Pikkolan pienten lasten yksikön rakentaminen n. 9,3 milj. € Kirkkoharjun koulun peruskorjaus n. 8,9 milj. € (sis. molemmat rakennukset)
Kiinteistön ylläpito	Arviolta 55 000 €/vuosi (Pikkola PLY) Vrt. Vesaniemen päiväkodin kustannukset 45 000 €/v. (2019), Pikkolan nykyisen päiväkodin kustannukset 87 000 €/v. (2019), Rikun päiväkodin kustannukset 42 500 €/v. (2019)
Ateria- ja siivouspalvelut	Arviolta 310 000 €/vuosi (Pikkola PLY) Ateria- ja siivouspalvelujen osalta kustannustaso säilyisi ko. toimintojen osalta nykytasolla (Vesaniemen ja Pikkolan päiväkodit, vuorohoito, Kirkkoharjun 1-2 luokat)
Henkilöstö	Ei vaikutusta henkilöstömääriin, mutta joidenkin henkilöiden sijoituspaikka vaihtuu. Varhaiskasvatuksen henkilöstön lisätarve arvioidaan palvelutarpeen pohjalta (vrt. lasten määrän väheneminen).
Koulukuljetukset	Ei olennaista vaikutusta

Toimenpide 2:
Ruutana

Toimenpide-esityksen sisältö:

- Rakennetaan uusi koulu Ruutanan nykyisen koulun tilalle

Toimenpide-esityksen vaikutuksia:

- Toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat
- Terveet ja turvalliset uudet tilat
- Peruskorjauksen lopputuloksen epävarmuus vältetään (esim. sisäilmakokemus)
- Mahdollisuudet parempiin liikuntatiloihin
- Hyödynnetään nykyisen Ruutanan koulun tontti optimaalisesti
- Hankevalmistelussa huomioitava Ruutanan vanhan suojeltu puukoulu sekä huomioitava mahdollisuus laajentaa Ruutanan koulua

Muut tarkastellut vaihtoehdot:

- Ruutanan koulun peruskorjaus

Kangasala

Toimenpide 2: taloudelliset vaikutukset

	UUDEN KOULUN RAKENTAMINEN RUUTANAAN
Investointikustannus (alustava arvio)	Ruutanan uuden koulun rakentaminen n. 15,3 milj. €
Kiinteistön ylläpito	Ruutanan koulu: 123 000 €/vuosi (v. 2019)
Ateria- ja siivouspalvelut	Ruutanan koulu: 300 000 €/vuosi (v. 2019)
Henkilöstö	Ei vaikutusta henkilöstömääriin.
Koulukuljetukset	Ei vaikutusta koulukuljetuksiin.

Kangasala

Toimenpide 3: Suorama

Toimenpide-esityksen sisältö:

- Pienten lasten yksikön rakentaminen Suoraman alueelle (varhaiskasvatus ja 0-2 luokat)
- Hankevalmistelussa täsmennetään Suoraman päiväkodin peruskorjaus / mahdollisesti osittainen purkaminen / laajentaminen
- Suoraman koulun vanhan osan ilmantiiveyden parantaminen, liikuntasalin ja ruokasalin alapohjien korjaukset

Toimenpide-esityksen vaikutuksia:

- Kyetään varautumaan lapsi- ja oppilasmäärän selvään kasvuun alueella suunnitelmallisesti
- Alueen varhaiskasvatus- ja esiopetusikäiset lapset mahtuisivat jatkossa alueen omiin palveluihin
- Joustava esi- ja alkuopetus mahdollistuu paremmin Suoraman alueella
- Uudet, terveet ja paremmin muunneltavat tilat
- Yhtenäinen koulupolku eskarista kouluun
- Ruokasali- ja keittiökapasiteetin sekä piha-alueiden riittävyys huomioitava hankevalmistelussa

Muut tarkastellut vaihtoehdot:

- Suoraman päiväkodin osittainen peruskorjaus ja Suoraman koulun korjaustoimenpiteet

Kangasala

Toimenpide 3: taloudelliset vaikutukset

	SUORAMAN PIENTEN LASTEN YKSIKKÖ
Investointikustannus (alustava arvio)	Suoraman pienten lasten yksikön uudishanke n. 9,1 milj. € Lisäksi Suoraman päiväkodin peruskorjaus n. 1,4 milj. € tai vanhan päiväkodin purkukustannukset n. 0,2 milj. € Suoraman koulun korjaustoimenpiteet n. 0,5 milj. €
Kiinteistön ylläpito	Arviolta 90 000 €/vuosi
Ateria- ja siivouspalvelut	Arviolta 250 000 €/vuosi
Henkilöstö	Yksi esiopettaja lisää, joidenkin henkilöiden sijoituspaikka vaihtuu.
Koulukuljetukset	Ei olennaista vaikutusta

Kangasala

Toimenpide 4:
Itäinen alue

Toimenpide-esityksen sisältö:

- Rakennetaan Kuhmalahden koululle tilat 3.-6. luokille pienten lasten yksikön yhteyteen huomioiden Kuhmalahden päiväkodin tilojen kapasiteetin hyödyntäminen lapsimäärän vähenemisen myötä
- Vilpeilän koulun lakkauttaminen 1.8.2020 alkaen

Toimenpide-esityksen vaikutuksia:

- 0.-6. luokat jatkavat Kuhmalahdella
- Tilajärjestelyjen optimointi huomioitava Kuhmalahden uudisrakennuksen suunnittelussa
- Kiinteistön tyhjäksi jäämisen riski
- Joustavan esi- ja alkuopetuksen toteutuminen Vilpeilän oppilaiden osalta
- Oppilaiden koulumatkat pitenevät Vilpeilän alueen oppilailla
- Opetus- ja tukipalveluiden järjestämisen kustannustehokkuus (Vilpeilästä vapautuu resurssia, Kuhmalahdelle jää pieni yksikkö)
- Sosiaalisten suhteiden määrä kasvaa isommissa yksiköissä
- Erityisopetuksen resurssin riittävyys / ohjaus toteutuu paremmin

Muut tarkastellut vaihtoehdot:

- Kuhmalahden koulun tilojen rakentaminen pienten lasten yksikön yhteyteen vain 3-4 -luokille

Kangasala

Toimenpide 4: taloudelliset vaikutukset

	KUHMALAHDEN KOULUN RAKENTAMINEN 3-6 LUOKILLE KUHMALAHDEN PIENTEN LASTEN YKSIKÖN YHTEYTEEN, VILPEILÄN KOULUN LAKKAUTTAMINEN 1.8.2020 ALKAEN
Investointikustannus (alustava arvio)	Kuhmalahden uuden koulun rakentaminen 3-6 luokille n. 2 milj. €
Kiinteistön ylläpito	Kuhmalahden uusi koulurakennus: arvio 35 000 €/vuosi Vilpeilän koulun kustannukset 23 500 €/vuosi (v. 2019)
Ateria- ja siivouspalvelut	Kuhmalahden uusi koulu: arvio 65 000 €/vuosi Vilpeilän koulun kustannukset 39 800 €/vuosi (v. 2019)
Henkilöstö	Yksi luokanopettaja siirtyy muihin yksiköihin. Yhden luokanopettajan vähennys, joka toteutuu osana normaalia henkilöstösuunnittelua.
Koulukuljetukset	+ 13 900 €/lukuvuosi

Kangasala

Yhteenvetoa

- Palveluverkkosuunnitelman toimenpide-esitykset ovat merkittävä strategian mukainen panostus
  - kasvatuksen ja opetuksen kehittämiseen sekä
  - turvallisiin ja terveellisiin tiloihin.

- Lapsimäärän kehitystä seurataan lähivuosina tarkasti kaupunkitasolla ja alueittain. Oppilaaksiottoalueita tarkistetaan tarvittaessa lapsimäärän ja käyttöasteiden kehityksen mukaisesti.

- Palveluverkkosuunnitelmassa valtuusto linjaa kehittämisen suunnan. Toimenpiteet valmistellaan päätöksentekoon erikseen hallintosäännön päätöksentekovaltuuksien mukaisesti.

- Palveluverkon uudistamista koskevien toimenpiteiden lisäksi eri laajuisia korjaustoimenpiteitä on tarpeen tehdä useissa päiväkoti- ja koulukiinteistöissä 2020-luvulla.

- Hankkeiden sisältö tarkentuu hankevalmistelussa, niiden ajoitus ratkaistaan vuotuisessa talousarviovalmistelussa.

- Palveluverkkoa uudistetaan siten, että yksiköt ovat kooltaan toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia.

- Varhaiskasvatukseen perustettavat uudet yksiköt vähintään 100-paikkaisia.

Kangasala

Vaatimattomasti paras
Kangasala.